

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 24. (84.) ÉVF. • 3. SZÁM • 2014. MÁRCIUS • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Példák és értékek

• A világosi fegyverletételt követő megtorlások elől többen kivándoroltak. Az itthonmaradottak igyekeztek észrevétlenül meghúzódní. Másokat közösségük próbált megvédeni. Azokban az időkben vitték Szebenbe az egyik unitárius egyházközség iskolamesterét is. Ügyében levelet írt az egyházközség, amelyben kérték, hogy szabadon védekezhessen, és kezeskedtek arról, hogy: „ha visszamenetelt önként nem tenne is, amit feltenni sem lehet egy tőlünk oly feddhetetlen jellemnek

ismert egyénről, helyre állítjuk és kézbe szolgáltatjuk.” Gyönyörű vallomás ez a levéltöredék emberi és közösségi értékekről: az iskolamesterről még elképzelni sem tudják, hogy becsületén, szavahihetőségén csorba essen; az egyházi közösség hűségéről, törődéséről és megbecsüléséről tesz bizonyosságot, amikor tagjai egy emberként állnak iskolamesterük mellé. Követhető, vállalható, tanítható emberi példák és értékek ezek a ma egyházában is.

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

A tartalomból:

A te hited megtart téged

3

Erdélyi lelkész az ICUU élén

7

Otthonra lelni a hitben

11

Nekünk megadatott

14

Újra megalakult a baróti nőszövetség

19

„Sok ember hirdeti, hogy ő hűséges, de ki találhat megbízható embert?” (Péld 20,6)

• **Február 6–7. között** tartották meg idén a **Csendes napokat a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán**. Az előadássorozatot Lakatos Sándor – a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium lelkész-vallástanára – bibliamagyarázata nyitotta. Ezt követően Pálfi Árpád verespataki lelkész beszélt életútjáról és lelkési szolgálatának tapasztalatairól. Délután Pálfi Árpád tartott bibliamagyarázatot, majd Lakatos Sándor a székelykeresztúri unitárius gimnáziumot mutatta be, beszámolt az újraindítás nehézségeiről, az iskola névadójáról, a minden napokról, a múlttól, a jelenről és jövőről. A szombati program Czire Szabolcs teológiai tanár bibliamagyarázatával vette kezdetét. Ezek után az unitárius kar tanárai beszámoltak a New York-i ICUU-konferencián szerzett élményeiről és tapasztalataikról, majd dr. Kiss Tamás *Tájkép a népszámlálás után. Demográfiai folyamatok az utóbbi évtizedekben* című előadásán vehettek részt a hallgatók. A Csendes napokat istentisztelet zárta, melyen Nagy László főjegyző mondott egyházi beszédet.

• **Február 12-én CD-bemutatót** szervezett a Kolozsvári Rádió és a Donát 160. Egyesület az Unitárius Püspökség Dávid Ferenc imatermében. Az esemény keretében **Bartók Béla** egyik legismertebb ciklusát, a **44 hegedűduót** magában foglaló CD-t mutatta be Rostás-Péter István, a Kolozsvári Rádió főszerkesztő-helyettese, Bárdos Mária és Benkő Judit, a rádió szerkesztői, továbbá Szép Gyula, a Communitas Alapítvány alelnöke. A kiadvány egyedisége abban rejlik, hogy nem csak a 44 hegedűduót, hanem a darabok alapjául szolgáló népdalokat is tartalmazza. Az est zenei közreműködői a hangfelvétel előadói voltak, azaz Bárdos Réka népdalénekes, továbbá Béres Melinda és Márkos Albert hegedűművészek.

• **A Marosvásárhelyi Bolyai téri Unitárius Egyházközség templomában február 13-án** dr. Frigy Attila kardiológus főorvos és Czire Szabolcs, a bibliai teológia tanára tartott előadást a szívről.

• **Február 16-án Tordán** került sor az *Együtt Isten völgyében* közösségi alkalommal egybekötött istentisztelet-sorozat újabb alkalomára. Az istentiszteleten *Barabás Zsolt* várfalvi lelkész mondott imát, *Solymosi Zsolt* lelkész-vallástanár, a JZSUK igazgatója prédikált. Istentisztelet után *Ferenczi Enikő* kórházlelkész, mentálhigiénés szakember tartott előadást **Hit és egészség** címmel. A rendezvényen közel 200 személy vett részt az Aranyos mentéről.

• **Február 17-én** *A történeti Jézus radikális viszonyulása a nőkhöz* címmel tartott előadást Czire Szabolcs, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tanára Kolozsváron, az Unitárius Püspökség Dávid Ferenc imatermében. Az előadásra a

Magyarországi Teológusnők Ökumenikus Egyesületének szervezésében megrendezett *A misztika mint gondolkodást és társadalmat formáló erő* címet viselő előadássorozat keretében került sor. A misztika női hermeneutikájának vizsgálatát folytatva az előadássorozat ebben a félévben a misztika gondolkodást és társadalmat formáló hatását vizsgálja.

• **Február 21-én** került sor a **marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius nőszövetség** szervezésében az *Erdélyi Fejedelemség koráról és társadalmi berendezkedéséről* című előadássorozat második alkalomára. Az érdeklődők Berekméri Árpád Róbert egyházkerületi levéltáros, hadtörténész *Az Erdélyi Fejedelemség korának hadművészete* című előadását hallgathatták meg. A havi rendszerességgel szervezett rendezvény első előadója Spielmann Mihály történész volt, aki január 17-én *Az erdélyi fejedelemség Európában* címmel tartott előadást.

Felhívás nemzetközi unitárius ünneplésre

A korai huszadik század egyik gyakorlatának újjáélesztéseként arra kérjük egyházközségeinket, hogy ez évtől március utolsó vasárnapját újra nyilvánítsuk a nemzetközi unitárius közösség ünnepnapjává!

A Nemzetközi Unitárius Vasárnap a magyar unitárius emberek számára újabb lehetőséget teremt arra, hogy a világon máshol élő unitáriusok közösségének valóságát megérezze, és általa saját unitárius öntudatát erősítse. Az Unitárius Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) ernyője alatt összesen mintegy félmillió unitárius él közel harminc ország különböző kultúrájában, akiket egybekapcsol a közös, illetve hasonló értékeink iránti kötődésünk.

A Nemzetközi Unitárius Vasárnap a magyar unitárius emberek figyelmét, érdeklődését és támogatását kéri ahhoz, hogy nemzetközi hittestvéri közösségünk erősödjön és gazdagodjon. Egy pár ősi unitárius egyházszervezet ereje elfogyott és szolgálata lankadt, mások energiája és érdeklődése növekedőben van. Mindkét tábornak szüksége van hittestvéri odafigyelésünkre, tapasztalatunkra és tudásunkra!

Tisztelettel kérjük egyházunk híveit, hogy folyó év március 30-án az unitárius istentiszteleten való jelenlétünkkel és a perselyes adakozásban való részvételünkkel támogassuk a nemzetközi unitárius közösségünket!

Kolozsvár, 2014. február 24.

A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Elnöksége

GYÓGYÍR

A te hited megtart téged

**KECSKÉS
CSABA**

Egy szicíliai néprege szerint, amikor Isten az embert teremtetett, először mindenki sírt. Nem lévén meglegedve, addig folytatta teremtő munkáját, amíg mindenki nevetni nem kezdett. Így sem látta azonban teljesebb alkotását és addig formálta tovább az embert, amíg a sírás és a nevetés váltakozva lett az emberi élet része. Így van ez azóta is. Az emberiség egyik része nevet, mert öröme van, szerencse érte, boldogság veszi körül, szeretet sugárzik rá. A másik része pedig sír, mert bánat, szenvedés az osztályrésze, mert magányos, mert fájdalom érte. Azután ez a kör megfordul, és aki eddig nevetett, az sírni fog, aki pedig sírt, az nevetni, mert egyszerre nem lehet mindenki boldog.

A hívó ember Istennek ad hálát az örömben, az élet napfényes óráiban, és az Ő segítségét kéri a megpróbáltatások közepette. Örök emberi jellemvonásunk, hogy Istenre leginkább a bajban, a szenvedések és megpróbáltatások közepette találunk rá.

Ebben az esztendőben március elején indulunk el hathetes lelki zarándokútra nagybőjt időszakában. Áldott lehetőség ez az időszak az önvizsgálatra, a lélek tisztogatására, cselekedeteink megvizsgálására. Áldott lehetőség, hogy imádságainkban Istent keressük és megerősítsük Vele kapcsolatunkat, ki víg örömben, ki néma gyászban, érezve, hogy közel van, meghallgat, utat mutat számunkra.

Blaise Pascal, a 17. század sokoldalú francia gondolkodója írja: „Minden egyes ember szívében van egy Isten alakú légüres tér, melyet semmilyen teremtett dolog nem tölt be. Sok mindenre vágyunk, de az egyik ezek között – bár sokszor nem vagyunk ennek tudatában – egy ha-

talmas kerty Isten szeretetéből és jóságából.”

A bőjt időszakban a keresztény ember lelkének tükrében gyakrabban tűnik fel egy eszményi emberarc, a tanító, a példaadó, a gyógyító, az emberséget és szeretetet sugárzó Jézus arca. Jézus az evangéliumok tanúbizonysága szerint három évig tanított, gyógyított, tanítványai pedig hűségesen követték őt. A hathetes bőjt időszak arra hív el minket is, hogy ebben az időszakban fokozottabban igyekezzünk lélekben és szeretetben követni őt, és figyelni az evangéliumokból felénk sugárzó szavaira, cselekedeteire. Az evangéliumokban Jézus örök értékű és érvényű tanításai mellett sok gyógyítási történettel is találkozunk. Nemcsak fizikailag gyógyított, hanem elsősorban a lélek gyógyítója volt. A kettő összefügg egymással. A fizikai, biológiai gyógyulást meg kell előznie a lélek gyógyulásának.

Jézus meggyógyította Zákeust, amikor a megvetett és lenézett vámszedővel vacsorázott, és a vacsora végén ezt mondta: „Ma lett üdvössége ennek a háznak, (...) Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,9–10) Meggyógyította a szamáriai asszonyt, amikor a Jákob kútjánál megszólította őt, és élő vizet ígért neki, majd áttörve az elválasztó korlátokat így tanította: „Az Isten lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk.” (Jn 4,24) Meggyógyította a tizenkét éve beteg asszonyt, amikor így szólt hozzá: „Bízzál, leányom, hited megtartott téged.” (Mt 9,22)

Jézus a lélek orvosa, a lélek gyógyítója.

Reményik Sándor Az orvos című költeményében így ír:

„Egy képet láttam drága, öreg úrnak / S nagy orvosnak a szobája falán: / »Jézus, az orvos«. / Ül az ágy szélén szelíd-komolyan. / Az ágyban fekszik egy beteg leány. / Csak ül és fogja a lány kezét / És néz rá hosszasan, / Tekintetében gyógyító erő, / Áldás és béke van. // A nagy orvos, a drága öregúr / Azóta elpihent, / De emlékéből, mint a fali képből / Sugárzik az erő / S leszáll szívemre a csend. // Ő ama názáreti orvos / Hű követője volt. / A beteg fölé szívével hajolt. / Nem mondta sokat: / Uram, Uram. / De: »Aki cselekszi az én ígémet« / Az velem van. // És én most is minden igaz orvos arcán, / Ki szeretettel fogja meg kezem, / Az ő arcát s az örök Orvos arcát / Felismerem.”

Jézus gyógyításaiban nagyon nagy szerepe volt a hitnek. „A te hited megtartott” hangzik Jézus kijelentése a beteg asszony felé. Családlátogatások, beteglátogatások, lelkigondozói beszélgetések alkalmával gyakran halljuk: engem nehézségeim, megpróbáltatásaim, a háború borzalmi és embertelenségei közepette egyedül a hitem tartott meg. Bízam Istenben, hittem abban, hogy segítségével minden jóra fordul.

Élő hitre mindig szükség van. Nemcsak a gondok és megpróbáltatások, a gyász és veszteség idején, hanem akkor is, amikor jól megy sorunk, amikor öröm és boldogság az osztályrészünk.

A nagybőjt útján húsvét felé haladunk, a hit, reménység, megtartás nagy ünnepe felé. Haladjunk nyitott szívvel, Istenre és a jézusi tanításokra szomjazó lélekkel.

Érezzük és halljuk meg, hogy nekünk is üzennek Jézus biztató szavai: „A te hited megtartott”. Hitünk megtart bennünket, bizóvá és erőssé tesz életünk jó vagy balsorsában egyaránt.

ICUU-közügyűlés és -konferencia Amerikában

Unitárius világ az „újvilágban”

FARKAS EMŐD

• Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) január 28–31. között New York külvárosában tartotta közgyűlését, első alkalommal itt, az „újvilágban”. Bár a szervezet éppen amerikai földön jött létre 1995-ben, azóta inkább a Föld más tájain gyűjtötte egybe tagszervezeteinek küldötteit a kétévente esedékes csúcsrendezvényén: 2001-ben Kanadában, 2003-ban Prágában, 2005-ben Barcelonában, 2007-ben Németországban, 2009-ben Kolozsváron és 2012-ben a Fülöp-szigeteken.

A 2014. évi rendezvény a legnépesebb volt az eddigiek közül, a 120 résztvevő fele amerikai földről érkezett, az Egyesült Államokból és Kanadából, a másik fele pedig a világ más tájain élő 23 tagszervezetből. A harmadik legnépesebb küldöttséget a Magyar Unitárius Egyház vonultatta fel: képviselőiben jelen volt Bálint Benczédi Ferenc püspök, Máthé Dénes főgondnok, Kovács István közügyigazgató, Farkas Emőd EKT-tag, Czire Szabolcs, Kovács Sándor és Koppándi Botond teológiai tanárok, Pap Mária püspöki titkár és Gyerő Dávid kolozsi lelkész, az ICUU eddigi titkára. A magyarországi egyházkerületet Elekes Botond főgondnok és Kászoni József püspöki helynök képviselte.

A magyar küldöttség tagjai

Long Islandon

A rendezvénynek a Shelter Rock-i unitárius egyházközség adott otthont Long Islandon, amerikai mesébe illő környezetben kiépített templomában. A közösség attól híres Amerika-szerte, hogy egy egyházközségi tagtól örökségbe kapott olajipari kötvények útján tekintélyes vagyont tett szert, s e vagyont osztalékaiból aztán minden évben jelentős támogatást nyújt az Egyesült Államokban kivitelezett unitárius-univer-

zalista programokra. Erdélyi egyházunk is bőven részesült az egyházközség nagylelkű adományaiból: az 1990-es évekből templomépítések – Barótra, Székelyudvarhelyre és Sepsiszentgyörgyre –, a kolozsvári tetőtéri bentlakásra, a Nyikó menti árvíz utáni újjáépítésre, és közelebről a csíkszeredai templomépítés javára küldött támogatás megközelíti az egymillió dollárt.

Az ICUU közgyűléseken nem csak a tagszervezetek küldöttei vesznek részt, hanem azon konferencia iránt érdeklődők is, amelybe a közgyűlés beágyazódik. Idén a konferencia témája, *Átívelő kultúrák*, annak a kérdésnek a vizsgálatára kínált lehetőséget, hogyan tudnak a kulturális szempontból nagyon eltérő környezetben élő unitáriusok felülemelkedni a netán elválasztó kulturális különbségeken annak érdekében, hogy meghatározó értékeiben homogén nemzetközi közösséget hozzanak létre. A témát előbb egy amerikai szaktekintély vázolta fel, a sokszínűség iránt oly érzékenyen nyitott unitárius univerzalista tapasztalataira alapozva. Ugyancsak a kultúrák közötti szakadékok átívelési esélyeiről szólt két lelkészi életút vallomása is: az egyik Mexikóból, a másik Indiából indulva lelt otthonra, hányatott viszontagságok után, az amerikai unitárius öntudatban és értékrendszerben.

Új kihívások előtt az ICUU

A közgyűlés maga egyfelől az elmúlt két év jelentős változásait értékelte ki a szervezet életében, valamint a tagszervezetek tevékenységeiben. Az ICUU számára a közelmúlt egyik kulcsszava a *növekedés* volt. Ez először a tagszervezetek számának növekedését jelentette. Az utóbbi öt évben csatlakozott hozzánk pár unitárius közösség Európa nyugati kultúrájából, Franciaországból, Olaszországból és Hollandiából – de unitárius közösségek kérték felvételüket a világ számunkra egzotikusabb tájairól is, pl. Brazíliából, Mexikóból vagy Kenyából. Emiatt a növekedésnek a szervezet szolgáltató képességének a fokozásával is együtt kellett járnia: a két alkalmazott – az ügyvezető igazgató Steve és a programfelelős Jill – munkája által javult a belső közigazgatás, és fejlődött az ICUU által szervezett programok minősége. A szervezet égisze alatt vezetőképzőket tartottak Afrikában és Európában, a nagy létszámú tageszervezetek vezetőit stratégiai tervezésre hívták egybe, az unitárius lelkészek két nemzetközi találkozón osztották meg szakmai tapasztalataikat.

A közgyűlés másfelől a következő két év kihívásait vette számba, amelyek részben a sikeres növekedés következményei. A nagyobb szervezet és az erőteljesebb működés ugyanis többbe kerül, az anyagi alapok megvizsgálásánál pedig kiderült, az ICUU alultámogatott közösség, amelynek eltartásához a tagszervezetek hozzájárulása csak fele részben elegendő. A másik felét adományszervezésből kellene előteremteni, de mivel ennek nincs hagyománya berkeiben, ez építkezést az alaptól kell elkezdni.

Szintén a növekedés és a vele járó átalakulások következménye lett az, hogy az ICUU közel 20 éves szervezete és vezetése immár nem szolgálja kielégítően az eszményi működést. Egy szervezetfejlesztési tanácsadó segítségével átalakulási folyamat kezdődik, amelynek rendjén a Tanács, a Végrehajtó Bizottság, a tisztségviselők és az alkalmazottak felelőssége újrafogalmazódik. Ugyancsak átfésülés tárgya lesz az Alapszabály és a többi működési dokumentum is, hogy a működéshez megfelelőbb keretet biztosítsanak, és ne hátráltassák, hanem segítsék a további fejlődés útját.

Magyar unitáriusok a nemzetközi szervezetben

Volt a közgyűlés ez évi munkálatainak két magyar unitárius hozadéka is. Az egyik azon határozata volt, amellyel elvi támogatásáról biztosította a Verespatakért való erdélyi unitárius kiállást. „Az ICUU Tanácsa közösséget vállal a Magyar Unitárius Egyház főhatóságával a Verespatak népe mellett kiállításában, a Roşia Montană Gold Corporation bányatervei elleni fellépésében, valamint a város kultúrájának, egyházainak és közösségeinek védelméért kifejtett erőfeszítéseiben” – áll az állásfoglalás szövegében.

A másik hozadék az, hogy Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos, kolozsi lelkész személyében először választottak magyar unitáriust az ICUU elnöki

Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa – ICUU

A szervezet 1995-ben alakult meg az Egyesült Államokban, a Boston melletti Essexben. Létrehozói a világ azon unitárius és unitárius univerzalista nemzeti egyházai voltak, köztük az Erdélyi Unitárius Egyház is, amelyek szükségesnek érezték egy nemzetközi unitárius közösség létrejöttét. Az unitáriusok által alapított és korábban „unitárius világszövetség” névvel illetett IARF (a Vallásszabadság Nemzetközi Társulata) a 20. század második felében ugyanis átalakította küldetését, és inkább a vallások közötti párbeszéd szorgalmazója lett.

Az ICUU azzal a küldetéssel jött létre, hogy tag-egyházai között, illetve azok gyülekezetei és hívei között kapcsolatokat építsen ki, és együttműködésüket elősegítse. A kapcsolatok által olyan lelki közösség kialakítását célozta meg, amelyet a hitelvi különbözőségek ellenére is minden unitárius egyház magáénak vallhat, mert benne hittestvérekre, azonos értékeket valló társakra lel. Az ICUU további célja az is, hogy segítséget nyújtson unitárius gyülekezetek létrejöttében a világ olyan országai-
ban is, ahol a szabadelvű vallásosságnak nincs hagyománya.

A szervezetnek jelenleg 28 országban van tagja: az Amerikai Egyesült Államokban, Argentínában, Ausztriában, Ausztráliában, Bolíviában, Brazíliában, Burundiban, Csehországban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, a Fülöp-szigeteken, Hollandiában, Indiában, Indonéziában, Kanadában, Kenyában, Kolumbiában, Németországban, Nigériában, Norvégiában, Magyarországon, Mexikóban, Olaszországban, Romániában, Spanyolországban, Ugandában és Új-Zélandon.

Az ICUU legfőbb hatósága a Nemzetközi Tanács, amelynek ülését minden második évben tartják valamelyik tagszervezet otthonában. A rendszerint konferenciai keretbe ágyazott ülésen a tagegyházak küldöttei vesznek részt, de a rendezvény más érdeklődők előtt is nyitott. A Tanács fogadja el a költségvetést, módosíthatja az Alapszabályt és kijelölheti a fejlesztési irányokat is. Ugyancsak a tanács választja meg a hét tagú Végrehajtó Bizottságot, összetétele az elnök, alelnök, titkár, pénztáros és három rendes tag.

Az ICUU-nak két állandó alkalmazottja van: egy ügyvezető igazgató és egy program-koordinátor. A működés irányítása az igazgató hivatalából történik, amely jelenleg London mellett van, Angliában.

Az ICUU nyilatkozatban támogatja a verespataki bányaprojekt elleni küzdelmet – Mina Carson felvételei

tisztségébe. A két évre megbízott vezetőtanács további tagjai: Pauline Rooney alelnök (Ausztrália), Lara Fuchs titkár (Svájc), Galen Gisler pénztáros (A.E.Á.), valamint Brian Kiely (Kanada), Inga Brandes (Németország) és Fulgence Ndagijimana (Burundi, Afrika) lettek.

Az ICUU keretében való mozgolódás végül arra is újabb lehetőséget nyújtott, hogy a magyar unitárius értékeket vonzó módon testközelbe hozzuk megannyi másmilyen unitárius és nem unitárius számára! Látni kellett volna az erdélyi képviselőket, főként a nyelvet jobban bíró és energikusabb fiatalokat, amint átszellemült arccal magyarázták a szünetekben, az étkezések alatt, az utazások idején és gyakorlatilag szinte mindenütt, hogy a magyar unitarizmus – az igen!

Jutalomként nemcsak az ICUU világának újabb megismerését kaptuk cserébe, ami – olyan, amilyen, de mégiscsak – az egyetlen nemzetközi unitárius közösségünk! A miénk lett néhány napra az amerikaiak naiv és lelkes rácsodálkozása is a világ dolgaira, a New York-i felhőkarcolók huzatos sétányainak hangulata, a világvárosi múzeumok mesés kincseinek látványa, a legújabb elektronikai cuccok kíváncsága,

Az újonnan megválasztott vezetőtanács – Mina Carson felvétele

az ENSZ-székház híradókból ismert épülete, sőt egyeseknek a Metropolitan Operaház előadásai vagy a Madison Square Garden sportcsarnok kosárlabda mérkőzései is.

Erdő János néhai püspökünk annak idején talán joggal féltette egyházunkat a nyugati unitarizmus libertinusnak tartott hatásaitól. Az ICUU New York-i konferenciája után azonban még valószínűleg ő is lelkesen vallotta volna: „Érdemes bekapcsolódni!”

Közérdekű tudnivalók az unitárius oktatási intézményekbe való beiratkozásról a 2014/2015-ös tanévre

Berde Mózes Unitárius Gimnázium

Általános iskola elemi tagozata (előkészítő osztály)

Hagyományos hosszabbított program.

Helyek száma: 25

Az induló osztály tanítója Bartha Márta tanítónő lesz.

Beiratkozás: február 24-től március 14-ig, naponta 8–20 óra között az Orbán Balázs utca 1. szám alatt, az iskola titkárságán.

Líceumi osztályok

A *teológia/intenzív angol* (humán) osztályba a felvételi a számítógépes elosztást megelőzően képességvizsga alapján fog megtörténni, melynek keretében általános vallási ismereteket mérünk.

Az induló IX. A osztály osztályfőnöke András Benedek lelkész-vallás tanár lesz. Helyek száma: 28.

Felvételi vallásvizsga: május 28.

A *természettudományok* (reál) osztályba a felvételi a számítógépes rendszer alapján történik.

A IX. B. osztály osztályfőnöke Nemes Annamária tanárnő lesz. Helyek száma: 28.

János Zsigmond Unitárius Kollégium

Általános iskola elemi tagozata (előkészítő osztály)

Két előkészítő osztály indul.

Előkészítő A osztály – német. Helyek száma 25. Az induló osztály tanítója Komjátszegi Fábrián Réka lesz.

Előkészítő B osztály – angol. Helyek száma 25. Az induló osztály tanítója Farkas Enikő lesz.

Beiratkozás: március 14-től, naponta 8–16 óra között az 1989. December 21 sugárút 9. szám alatt, az iskola titkárságán.

Líceumi osztályok

A *teológia/intenzív angol* (humán) osztályba a felvételi a számítógépes elosztást megelőzően képességvizsga alapján fog megtörténni, melynek keretében általános vallási ismereteket mérünk.

Helyek száma: 28. Felvételi vallásvizsga: május 28.

A *matematika–informatika* (reál) osztályba a felvételi a számítógépes rendszer alapján történik.

Helyek száma: 28.

Bővebb információ az intézmények honlapján (www.berdemozes.ro; www.jzsuk.ro), illetve titkárságain.

Erdélyi lelkész az ICUU élén

Az alábbi interjú Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsossal, kolozsi lelkésszel készült. Az ICUU újonnan megválasztott elnökét Bálint Róbert Zoltán kérdezte.

• Mesélj vaskos nemzetközi tapasztalataidról!

Teológiai hallgató koromban az ODFIE keretében végzett ifjúsági munkám hozott először közelebbi kapcsolatba a máshol élő unitáriusokkal. Az ODFIE akkoriban lett az IRF (International Religious Fellowship/Nemzetközi Szabadelvű Vallásos Ifjúsági Szövetség) nevű ifjúsági szervezet tagja, társaimmal az IRF útján jutottunk el a Svájcban, Hollandiában vagy Angliában tartott ifjúsági konferenciákra az 1990-es évek második felében. A másik nemzetközi szervezet e korai időszakból az IARF (International Association of Religious Freedom/Nemzetközi Szövetség a Vallásszabadságért) volt, egyházunk akkoriban még több lehetőséget látott benne érdekei képviselésére, így vettem részt én is a kanadai Vancouverbentartott kongresszusán, 1999-ben. Az első komolyabb nemzetközi tapasztalatot az erdélyi és észak-amerikai unitárius egyházközsegeket egybekapcsoló testvéregyház-mozgalom keretében szereztem, gyakran segitettem e kapcsolatokban tolmácként, idegenvezetőként is. A legteljesebb tanulási élményt a 2000–2001-ben Bostonban töltött év nyújtotta, amikor az Amerikai Unitárius Egyház (UUA) nemzetközi irodájában dolgoztam, és a szervezetfejlesztés terén előadásokat hallgattam a Harvard Egyetemen.

Az ICUU-val is ebben az évben kerültem érintkezésbe egy Indiában tartott vezetőképzőn. Egyházunk akkori püspöke, Szabó Árpád biztatott is, segített is abban, hogy az ICUU munkájába jobban bekapcsolódjak. Mellette vettem részt az ICUU közgyűléseken 2005-ben és 2007-ben. 2009-ben választottak az ICUU titkárává a Kolozsváron tartott közgyűlésen.

• Melyek voltak a Magyar Unitárius Egyház (MUE) eddigi fontosabb bekapcsolódásai az ICUU életébe?

Az első és egyik legfontosabb bekapcsolódás éppen a szervezet megalapításában játszott szerepünk volt 1995-ben, a Boston melletti Essexben, amely eseményen egyházunk képviselésében Szabó Árpád vett részt. Az első végrehajtó bizottságnak ő is tagja lett a le-

Mina Carson felvétele

női minőségben. A végrehajtó bizottságnak később is volt még két erdélyi tagja, Rezi Elek a 2000-es évek elején, Kovács István pedig a közepén.

Egyházunk már a korai időszakban bekapcsolódott az ICUU által életre hívott vezetőképző tanfolyamokba, 1998-ban egyet éppen Kolozsváron szerveztek, egy másikon pedig, 2001-ben, Indiában, teológiai tanáraink által vetünk részt. 2006-ban mi szerveztük meg Kolozsváron a II. ICUU Teológiai Szimpóziumot, 2009-ben pedig az akkor soron következő nemzetközi konferenciát és közgyűlést.

• Melyek az ICUU jelenlegi legnehezebb kihívásai?

Az egyik legnehezebb kihívás kétségkívül az eszményi működéshez kellő anyagi alapok biztosítása. A szervezet az utóbbi öt évben megsokszorozta programjait, az ilyen szintű tevékenységhez az eddigi gazdálkodás nem elegendő. A tag-egházak által fizetendő tagdíjak csak részben fedezik a kiadásokat, még akkor is, ha e díjak összege pár év óta lényegesen megemelkedett. A rendelkezésre álló pályázati lehetőségek csak a programok egy részére tudják fedezni a költségeket. A végső megoldás ezért a magánszemélyek körében és az egyházközsegek keretében végzendő adománygyűjtés lehet, amelynek főleg az Egyesült Államokban van hagyománya is, tökéreje is.

Egy másik nehézség a meglévő, ún. régi szervezeti struktúra és a kormányzati modell átalakításához kapcsolódik. A létrehozásakor kitalált megoldás mára már nem működik elég jól, az elmúlt két évben el is kezdtük vázolni a javítási lehetőségeket. A nehézséget ezzel kapcsolatban nem csak az újnak való általános ellenfeszülés jelenti, hanem a sokszínűség is, ahol különböző kultúrák szervezeti és vezetési hagyományait nehéz mindenki számára kielégítő módon egyeztetni.

Ugyancsak a sokféleséghez kapcsolódik egy harmadik nehézség is: nehéz egyensúlyt találni az ún. történelmi unitárius egyházak erőforrásai és az ún. újdonsült unitárius közösségek szükségletei között. Az unitárius vallás és az unitárius egyházi mivolt a legtöbb helyen nem ugyanazt a teológiát, gyakorlatot és kultúrát jelenti, ezért az egyik helyről átvinni azokat egy másik helyre nem könnyű vállalkozás. Egy jó példa erre a

nyugat-európai unitárius univerzalista közösségek gyengélkedő erőnléte, az Egyesült Államokban virágzó unitárius univerzalizmus itt nem tudott elég erős gyökeret verni, sőt egyes helyeken, pl. Norvégiában vagy Finnországban, egyenesen sorvadóban van. Az ellenpélda erre, mert vannak kivételek, éppen a mi magyar szabadelvű keresztény unitarizmusunk vonzónak találása és igénylése pl. Indiában vagy Afrikában.

Mivel tud a MUE a jelenben a leginkább bekapcsolódni az ICUU munkájába?

Éppen az előbb említett teológiai és szervezeti sajátosságai rendelkezésre bocsátása által azoknak, akik az erdélyi típusú unitarizmust tartják saját körülményeik között a legalkalmasabbnak.

Erre több eszközünk is van. A legkönnyebben használható eszközünk a kivételes képességű emberi erőforrásunk. A világ számos, növekedőben levő unitárius közössége híjával van a képzett lelkésznek és a tapasztalt vezetőnek. A jelenben mi olyan ütőképes teológiai tanári gárdát, illetve szervezeti vezetési tudás átadására alkalmas szakembert tudunk felkínálni

e szükségletekre, akik e tekintetben bárhol megállják a helyüket. Az ICUU észlelte is eme kapacitásunkat, és a közeljövő több lelkész-képző vagy vezetői formáló programjában számít ránk.

Alkalmas eszközünk továbbá a kedvező tárgyi infrastruktúra Kolozsváron, de akár más erdélyi városban is. Nemzetközi unitárius szükségletre olyan minőségben és olyan áron tudunk szállást, étkezést, oktatási kellékeket és utazási eszközöket kínálni, amely több mint vonzó a többi európai piaci feltétel közepette. Budapest unitárius kínálatának kiépítése és bekapcsolása a nemzetközi vérkeringésbe sürgős tennivalónk.

Végül fontos eszközeink lehetnek szellemi és vallási termékeink: imáink, prédikációink, tanulmányaink, esszéink, biblikai, hittani és erkölcstani munkáink, egyháztörténeteink és más jellegű kiadványaink, nyomtatott vagy digitális formában – amennyiben angol nyelvre fordítjuk őket. A nemzetközi unitárius közösség nyelve az angol, bármennyire is vonzó az erdélyi unitarizmusunk, a kedvéért a legtöbben nem fognak megtanulni magyarul, nekünk kell angolra hangolni.

Mit tartasz a nemzetközi kapcsolatok legfontosabb hozadékának számunkra?

A legfontosabb hozadék minden további nélkül az énképünk, az önmegítélésünk átalakulása, a nemzetközi kapcsolataink hatására is. Erre nézve is igaznak érzem József Attila megállapítását: hiába fűrösztöttük önmagunkban, csak másban moshattuk meg arcunk. Amit pedig ez erdélyi vagy magyar unitárius arcról felfedeztünk, az szebb is, fiatalabb is, egészségesebb is, tehetségesebb is, mint aminek korábban láttuk. A nemzetközi kapcsolataink segítettek minket jobban meglátni valós értékeinket és valós képességeinket. Hatásuk átformálta bennünk az ósdi korszerűvé, a maradit haladóvá, a gyengét erőssé, a szegényt gazdaggá, a félénket bátorrá, a szégyenkezőt büszkévé. Nekik is köszönhető, hogy a Magyar Unitárius Egyház ma az Egyesült Államok unitárius egyháza után a világ legszámottevőbb unitárius közössége.

Hogy a továbbiakban mihez kezdünk ezzel a nagy felelősséggel járó minősítéssel, az már nem a nemzetközi közösségen múlik, hanem rajtunk.

Nagyvilág

• Vallással a szenvedélybetegségekkel szemben

Egy hajléktalanokon végzett kanadai kutatás arra a következtetésre jutott, hogy azon személyek, akik rendszeresen látogatnak egyházi szertartásokat, könnyebben néznek szembe alkohol- és drogproblémáikkal.

A British Columbia Egyetem kutatói 380 hajléktalant vizsgáltak meg egy program részeként, mely a függőség megszüntetésében alkalmazott gyógyszer-alapú vagy spirituális háttérű kezelések (pl. Névtelen Alkoholisták) hatékonysága közti különbséget vizsgálta. A megkérdezettek közül 60 személy nyilatkozott úgy, hogy életében fontos szerepet játszik a vallás. Azon hajléktalan személyek között, akik azt vallották, hogy hisznek valamilyen felsőbb erőben, és rendszeres templomlátogatók, szignifikánsan kevesebb az alkohol- és drogfüggő, mint hasonló társadalmi helyzetben levő társaik között.

„A vallásnak védő funkciója lehet a függőség esetében – állapítja meg a tanulmány. – Valóban, több résztvevő is jelezte, hogy a hit »tisztán tartja« őket.” Ugyanakkor a magukat vallásosnak tartó személyek esetében az öngyilkossági kísérletek száma is alacsonyabb volt.

Bár a tanulmány kimutatja a kisebb mértékű drogfogyasztás és a rendszeres vallásgyakorlás közti összefüggést, nem szolgál bizonyítékokkal az ok-okozati összefüggésre. Lehetséges, csupán arról van szó, hogy a rendszeres templomba járók nagyobb önkontrollal rendelkeznek, így a tudatmódosító szereknek is könnyebben állnak ellen.

Ennek ellenére a gyógyításban főként gyógyszer-alapú kezelést alkalmazó szakemberek is egyre inkább bátorítják a lelkigondozást a páciensek körében. (www.pew.org)

(K. B. Z.)

Összehangoló. Házassági felkészítő program jegyespároknak

A házassági megáldás egy közös út kezdete. Az úton járáshoz, haladáshoz szükséges felszerelést, lelki bolyt érdemes időben, megfelelő módon elkészíteni, s így indulni el a közös életben. Egyházi berkekben gyakran felmerül a kérdés, mely élethelyzetben, életkorban, hol érdemes elkezdni gyülekezeteink építését. S mert a családok jelentik gyülekezeteink alappilléreit, kézenfekvőnek tűnik, hogy éppen a családok születése legyen az a rendkívüli pillanat, amikor a közösség és az egyén újból találkozik, s hosszú távra merít erőt egymásból. A mindenkor család alapja, a házasság olyan erőforrás, melynek óvása, segítése tágabb közösségünk ügye is. Természetesen magánügy is, hiszen úgy tapasztaljuk, manapság valós igény mutatkozik arra, hogy jegyespárok részt vegyenek olyan házassági felkészítésen, mely gazdagítja és mélyíti kapcsolatukat. Ugyanakkor fontos szempont az is, hogy a házasulandók párként találják meg a helyüket egyházi közösségünkben, s a tágabb társadalmi kontextusban.

2014. február 7–8. között a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség biztosított otthont annak a másfél napos képzésnek és műhelymunkának, mely a Magyar Unitárius Egyház házasságfelkészítő programjának kidolgozását, elindítását tűzte ki célul. Az együttgondolkodásra olyan lelkészek és lelkészházastársak jöttek el, akik az elmúlt években elméleti tudást és gyakorlati tapasztalatot szereztek a családok, házaságok működéséről, segítéséről, és vállalták, hogy ez

év tavaszán gyülekezetükben házasságfelkészítő csoportot indítanak. A program kidolgozásában való részvétel feltétele volt az is, hogy a feladatot vállalók legalább öt éve éljenek ép házasságban, és szülők legyenek. A jó hangulatú, bensőséges együttlét során saját életünket, házasságunkat is gazdagítottuk, mindannyian feltöltődünk.

A képzés rendjén Lakatos Csilla miskolci lelkész, klinikai szakpszichológus vezetésével nagyon alaposan és körültekintően jártuk körül a témába vágó legújabb ismereteket. A hatalmas anyagot a vetített prezentáció rendszerezte, és igen magas szinten dolgozta fel. Az ily módon átadott, felelevenített ismeretek jó alapot szolgáltatottak a későbbi műhelymunkára, melynek rendjén eddigi tapasztalatainkat, elképzeléseinket hangoltuk össze. A találkozó végére olyan egységes programot dolgoztunk ki, mely a most meghirdetésre kerülő csoportok alapelveit, tematikáját, módszertanát, munkamenetét rögzítette. Az öt alkalmas csoportfoglalkozás az elméleti ismeretátadáson túl színes, izgalmas, mély programot kínál, célja, hogy a házasulandó párok jobban megismerjék egymás múltját, felmérjék jelenüket, és a lehető legjobban megtervezzék közös életüket.

Szeretettel várunk hát minden kedves házasulandót, hogy unitárius egyházi áldás előtt már gondoljon az esküvő utáni időre. A felkészítő rendjén lehetőség nyílik arra is, hogy az azonos életszakaszban lévő fiatalok megismerjék egymást, unitárius közösségünket, s az itt kialakuló kapcsolatok a későbbiekben erőforrásként szolgáljanak.

BARTHA MÁRIA ZSUZSÁNNA

A házassági felkészítők helyszínei, a lelkészek elérhetőségei

Árkos: Bíró Attila lelkész. Tel: 0751-027686; biattila@yahoo.com

Csíksereda: Solymosi Alpár lelkész. Tel: 0742-153716;

alpar1106@yahoo.com

Homoródszentpéter: Székely Kinga Réka lelkész. Tel: 0751-129286;

szkingareka@gmail.com

Székelyderzs: Demeter Sándor Lóránd és Újvárosi Katalin lelkészek.

Tel: 0744-557659; unitariusderzs@gmail.com

Székelykeresztúr: Szombatfalvi József lelkész. Tel: 0745-305264;

szombatfalvi@unitarius.ro

Korond: Lázár Levente és Demeter Erika lelkészek. Tel: 0745-647909;

levlaz@yahoo.com

Kolozsvár-belvárosi Egyházközség: Rácz Norbert és Kovács Mária lelkészek.

Tel: 0740-974060; rnorbi@yahoo.com

Kocsord-Nyíregyháza: Bartha Mária Zsuzsánna lelkész.

Tel: +36-30-8114653, 0744-351767; barthazsuzsanna@yahoo.com

Budapesti Unitárius Egyházközség: Kászoni József lelkész.

Tel: +36-1-3113094; bue.kaszoni@gmail.com

Jelentkezési határidő: március 20.

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla

Sepsiszentgyörgy

0742-512574

Katona Dénes

Székelyudvarhely

0266-213100

Ferenczi Enikő

Kolozsvár

0740-063767

Pavelka Attila

Marosvásárhely

0746-234917

FOHÁSZ

„Ami tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük, mert ez a törvény, és ezt tanítják a próféták.” (Mt 7,12)

**SZÉKELY
MIKLÓS**

Örökkévaló Istenünk, megtartó édes jó Atyánk!

Neved mindennapjaink legtöbbször kiejtett szava. Szentséged az emberré válás indítató oka. Útmutató gondviselésed választutjaink jelzőtáblája. Amikor Téged megszólítunk, mindig valami belső csoda tölti el mindannyiunk szívét. Hiszen a találkozás teljességében meg tud születni a lélek nagy csodája. Beszélgetünk Veled: mi a teremtettek a Teremtővel. S ilyenkor mindig megérezzük, hogy lelkünk kiürült telepei feltöltődnek azzal az energiával, amelyre naponként szükségünk van a ránk bízott munka elvégzésére.

Szól hozzánk a felhívás az évszázadok távlatából, és azonnal egy nagy kérdőjel fogalmazódik meg mindannyiunkban: miképpen?

Miképpen tudunk mi megfelelni: a teremtettek a Teremtőnek, a végesek a Végtelennek, a gyarlóság hírnábjában vergődők az örök Megbocsátásnak, Jóság-nak és Békének. Hogyan tudunk mi felnőni és Hozzád hasonlóvá válni, amikor naponként megtapasztaljuk kicsinységünket. Miképpen? – kérdezzük, s azonképpen jön a válasz is rá, ahogyan önmagunkat akarjuk felemelni, hiszen meg volt már mondva, hogyha szolgálunk tisztességgel, becsülettel, akkor nem számít, hogy hova ülünk az asztalnál, ott lesz a fő hely, mert a Te jobb kezed felől leszünk mi mindannyian. Azonképpen lehetünk beteljesítői a törvénynek és a próféták látomásainak, ahogyan megmutattad édesanyáinkon keresztül, milyen az igazi szeretet. S ahogyan megáldottál a szerelem szépségével, amelyik nem mérhető amperben vagy voltban, de mégis éget, és minden korlátot le tud dönteni. Ahogyan meg tudtuk érezni a baráti kézfogásból, hogy a Világmindenség

Ura ott van benne, abban a melegségben. S ahogyan kimondtuk a szót: Isten, azonnal meg tudtuk érezni az ízet: szeretet. Jó Atyánk, tört fel a fohász, és láttuk a valóság színét: gondviselés.

Kit küldjek? – szóltál annyi esztendőn és évszázadokon keresztül, és mindig voltak, akikben benne lüktetett a válasz ritmusa: élet. Hiszen ezzel áldottál meg bennünket, hogy így tudjuk kiteljesíteni önmagunkat, és ezáltal mindazt, amit megálmodtál szerintünk a teremtés hajnalán.

Köszönjük, jó Atyánk Istenünk, hogy velünk voltál eddig is, köszönjük, hogy ünnepelhettünk, a közösség megtartó erejét megtapasztalhattuk. Köszönjük, hogy a mindennapjaink során megérezhettük azt is, hogy az evangélium üzenete nem volt hiábavaló, mert ezáltal több lett bennünk a fény és a szívünkben a szeretet. Köszönjük, hogy megérthettük, hol kell igazi kincseket gyűjteni, még ott is, ahol sok-sok kincs van alul, de nincsen elég lelkiismeret.

Nézd el nekünk, jó Atyánk Istenünk, hogy mi nemcsak szép szavakat mondunk Neked, imádságba beleágyazva azokat, hanem kérünk is Tőled, mert gyarló embergyermeked vagyunk. De most a te szolgád tiszta szívvel kér Téged: legyél nekünk továbbra is ekevasba kapaszkodó kitárulkozó föld, melyik megadja a mindennapi kenyerünket; legyél napfényes reggeli köszönés és levett kalapú esti hálaadás.

S a költővel együtt mondjuk: „Te nagy völgyedben ne legyek / énekre béna, hitre gyáva. / Úgy kapaszkodjam, Kéz, beléd, / mint kicsi koromban anyámba.” (Áprily Lajos: *Lassú szárnyon*)

Ámen.

Vasárnapra várva

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt 133,1)

Számolom a napokat, várván a hétvégét, s szívem újra örömmel telik meg. Vasárnap megint találkozom azokkal, akiket szeretek, akikkel öröm együtt lenni. Már reggel, amikor felébredek, csodálatos érzések uralják belsőmet. És amint belépek az Úr házába, egyre inkább érzem hovatarozásom lényegét, a Mindenható szeretetét, és tudom, végre megtaláltam igazi otthonom, ahol érzem, hogy egyek vagyunk, mert hitünk az, ami összeköt, és együtt készülünk majd az Úr elé, egy örökkévalóságra. Felcsendül lel-

künkben a közös énekek bátorító ígérete, aztán megszólal az Isten ígéje, és miközben a prédikációt hallgatom, a szentlélek vezetésében gyönyörködöm. Így már tudom, mit kell tennem holnap, és azután, egészen addig, míg újra találkozunk.

Búcsúzom, bízván abban, hogy vasárnap újra együtt hallgathatjuk testvéreinkkel Isten csodálatos üzenetét, a Szentírást, melyet elküldött számunkra, hogy felfedezzük minden sorában az Ő végtelen szeretetét, kegyelmét. És, hogy újra együtt imádkozhassunk. Hiszem, hogy az ima egy ajándék számunkra, melyben személyes kapcsolatot teremthetünk a mi Mennyei Atyánkkal.

BENEDEK KATALIN

Rövid emlékezés Lachovius Andrásra (1627–1691) és az Erdélyben letelepedett lengyel unitáriusokra

Otthonra lelni a hitben

RÁCZ NORBERT

• Március 4-én volt 410 éve annak, hogy a lengyelországi Luslawiceben visszaadta lelkét Teremtőjének a 16. századi antitrinitarizmus egyik kiemelkedő alakja, a lengyel szentháromság-tagadó közösség fő ideológusa, Fausto Sozzini olasz gondolkodó. Kihaszználva ez évfordulót, fontosnak tartottuk azt, hogy az Unitárius Közlöny hasábjain megemlékezzünk arról a valósi közösségről, amely – bár kezdetben igen hasonlóan, sőt több értelemben dinamikusabban fejlődött, mint az erdélyi unitárius közösség – sajnos igen hamar és igen tragikus körülmények között, 1660-ban szűnt meg.

Kolozsvári szálak

Ahelyett azonban, hogy Socinus élettörténetét vagy a lengyel antitrinitáriusok általános történetét íránk le, inkább, egy kevésbé ismert, de igen gazdag életű képviselőjük – Andrzej Lachowski (latinul: Andrea Lachovius, magyarul: Lachovius András) – által próbálunk emléket állítani hittestvéreinknek.

Ugyanakkor ez írás rendjén szeretnénk megemlékezni Lachowski egyik kései utódáról, az immár néhai Lászlóczky Istvánról, aki 2013-ban tért örök nyugalomra, és akinek a hamvai a Házsongárdi temetőben pihennek. Lászlóczky István a kolozsvári nyomdában dolgozott a huszadik század Romániájában, az igen sötét kommunista rezsim idején, ám nem feledkezett meg felekezeti hovatartozásáról, lehetőségei szerint támogatta, segítette egyházát. Abban a korban, amikor a papír nemléte is nehezítette az egyházi kiadványok megjelentetés-

sét, Lászlóczky István volt az, aki eljárta e ma banálisnak tűnő, de akkor kulcsfontosságú kérdést. Ismerőinek vallomásaiból egy művelt, csendes, régi vágású úriember portréja bontakozik ki, aki csendes munkájával kiérdemelte

A Lachovius család címere

környezetének a tiszteletét és megbecsülését. Lászlóczky István temetése kapcsán lánya felemlgette a család lengyel származását, valamint a neves felmenő, a Kolozsvári Unitárius Kollégium tanárának és a kolozsvári lengyel unitárius eklézsia papjának, Lachovius Andrásnak a nevét, akinek sírköve a kolozsvári, belvárosi unitárius templomban látható mind a mai napig. Szintén ő juttatta el hozzám a család másik tagjának, Lászlóczky Lászlónak a Lachovius Andrásról szóló monográfiáját, ami olasz nyelven jelent meg 1959-ben, Varsóban, *Andrea Lachowski di Moskorzów* címen. E kis dolgozat megírása rendjén elsősorban erre a műre fogunk támaszkodni.

Lachovius András és a lengyel unitáriusok

Lachovius András 1627-ben született, valószínűleg Mekarzew településen, David Lachowski és Maria Lubiniecka gyermekeként. Gyermekekről semmit sem tudunk, annyi azonban bizonyos, hogy – mély családi kapcsolatai miatt a szociniánus mozgalommal – valamelyik fontos antitrinitárius lengyel iskolában tanult, talán Kisielinben vagy Luslawiceben. E második település Lachovius ifjúkorában a lengyel antitrinitarizmus talán legfontosabb központja volt, iskolája a neves rakówi utóda, itt temették el magát a nagy Socinust is.

Ha már itt tartunk, nem mehetünk el szó nélkül a rakówi iskola szomorú története mellett. Néhány évtizeden keresztül az egyik legnépesebb európai iskola volt, a tudás és kultúra, a szabadelvű gondolkodás bástyája, mit „szociniánus Róma” vagy „szarmát Athén” névvel illették a kortársak. Dicsőségének az 1638-as esztendő vetett véget, amikor az unitáriusokkal nem szimpatizáló hatalom – kihaszználva egy csínytevést – leromboltatta és beszüntette az egyetemet. A történet pedig így hangzik: a Rakówwal szomszédos elszegényedett földesúr, annak érdekében, hogy bosszúságot okozzon az antitrinitáriusoknak a város határában egy fészületet helyezett el, amit aztán egy szép napon két kisebb diák, séta közben, addig dobált kövekkel, amíg helyéből ki nem dőlt. Az ügyet természetesen felfújták, katolikus-ellenes felhangot adva a diákcsinynak, s az iskolát bezáratták. Így ért véget a korai antitrinita-

rizmus talán legfontosabb központjának a története.

De térjünk vissza a mi Lachoviusunkhoz. 1645-ben találkoztunk már nevével a zsinati iratokban, amelyek kiemelik a fiatalembert jelleméért és tanulmányi előrehaladásáért. Két év múlva már házitanítói feladatokat lát el, majd 1650-ben azzal bízzák meg, hogy legyen tanítója az összes kijeji unitárius gyereknek. Két évvel ez-

Lachovius András sírköve a kolozsvár-belvárosi templomban
– Márkó László felvétele

után a nagytudású és hírnevű Martin Ruarnak lesz a munkatársa. Egy évvel e munkatársi megbízatás után, 1653-ban a luslawicei gyülekezet lelkészének nevezik ki. E település sem úszta meg az intoleráns – és bizonyára felbújtatott – tömeg bosszúját, így 1651-ben a templomot és iskolát lerombolták, érthető tehát, hogy a megfélemlített és elszegényített közösségben sok munkája volt a fiatal és tehetséges Lachoviusnak. Sokat itt sem maradhatott, ugyanis 1657-ben már Krakkóban találjuk, abban a

küldöttségben, amely X. Károly Gusztáv protestánsbarát svéd királlyal találkozott.

A politikai helyzet mégsem kedvezett az antitrinitáriusoknak, a svédek ugyanis kénytelenek elhagyni a birtokolt területeket, majd 1658-ban megszületik a sorsdöntő határozat hittestvéreinkkel kapcsolatban, amelynek értelmében a szentháromság-tagadás „eretnekséget” halállal kell büntetni, mégis az uralkodói kegy pár évnnyi időt adott azoknak, akik nem akarták feladni hitüket, hogy mindenüket eladják, és az országot elhagyják. A toleráns időszak végét 1660. július 10-re határozták meg. E napig minden szociniánusnak választania kellett három lehetőség közül: átáll a római katolikus hitre, távozik az országból, vagy életét áldozza hitéért.

Az otthonkeresés viszontagságai

1660. március közepén az antitrinitáriusoknak még adatik egy lehetőség, hogy vita által bizonyítsák igazukat. A szóbeli vetélkedés helyszíne a rozsnyói várkastély volt, jegyzői feladatát pedig Lachovius látta el. Bár az antitrinitáriusok méltó módon védelmezték hittételeiket, ez mit sem változtatott a királyi parancson, így, hosszabb-rövidebb idő után, a lengyel antitrinitáriusok kénytelenek elhagyni otthonukat.

Zömük Németalföld felé indult, ahol a szabadelvű légkör lehetővé tette számukra a letelepedést, ám mintegy 500-an (Gál Kelemen szerint 380-an) közülük Erdély felé indultak. De mintha nem lett volna elég bajuk, Máramarosban egy csapat német katona (vagy egy Csíkszékből való katolikus ember által félrevezetett árkosiak egy csoportja) kirabolta őket. Sokan a lengyelek közül visszatértek szülőföldjükre, mégis többen letelepedtek Erdély különböző unitáriusok lakta településein, azaz Bánffy-

hunyadon, Bethlenben, Ádámoson, Árkoson és Kolozsváron. Beke Dániel püspök 1661-ben, egy kiküldött körlevélben kérte az erdélyieket, hogy fogadják be a szegény hazátlanná vált unitáriusokat, ruházzák és etessék őket, az Erdélyt sújtó nehézségek (pestis, megannyi tatár és török sarcolás stb.) ellenére.

A kolozsváriak gondoskodtak a Kincses Városba érkezőkről, ruhával, étellel látták el őket, szekerekben vitték a betegeket, házaikba fogadták őket. A balszerencse viszont még itt is a nyomukba szegődött, a pusztító pestisjárvány idején ugyanis szinte mind meghaltak, alig maradt 30 ember közülük életben. Végül ezt a parányi közösséget a más vallásúak rosszindulata is üldözte, ugyanis többen próbálták ellehetetleníteni a letelepedésüket. Végül mégis sikerült az unitáriusoknak kijárni azt, hogy lengyel hitsorsosaik otthonra leljenek.

Lachovius nem az első hullámban jövőekkel érkezett. Lengyelországban maradt még kis ideig, és istápolta az elmenni nem akarókat. Pontos adatunk Kolozsvárra való érkezéséről nincs, annyit tudunk csupán, hogy 1666. január 11-én tanárrá választják a kolozsvári unitárius kollégiumban. Székfoglalója *Az igaz tudományról* (De vera sapientia) címet viselte.

1672-ben a kolozsvári lengyel unitárius közösség papjává választották, ezt a tisztséget haláláig ellátta. 1680-ban, az ő lelkészisége idején sikerült megvásárolnia Lachoviusnak és feleségének, Gucci Sárának, 250 forintért a Bel-Monostor utcában levő Köpeczházat, amely aztán egy évszázadon keresztül, 1784-ig, a lengyel unitáriusok kolozsvári imaháza, valamint papjainak otthona volt.

Lachovius András 1691. augusztus 6-án, 64 éves korában halt meg. Temetésére augusztus 8-án került sor, prédikációt Kövendi Nagy Mihály püspök mondott koporsója mellett.

Sírkövét 1885-ben helyezték el a kolozsvári belvárosi unitárius templomban, a kerek kő mellé, így állítva méltó emléket a lengyelek ezen papjának, az unitárius kollégium egykori tanárának.

Ez emléket állító írás meglehetősen kanyargósra, szerteburjánzóra sikeredett, azaz olyanná lett,

mint a középpontjában álló ember, Lachovius András, e jobb kort megérdemlő személy élete, aki minden nehézség és sorscsapás ellenére képes volt kiállni hite mellett. Álljon ő és a lengyel unitárius hittestvérei, kik inkább vállalták az otthontalanságot, mint a vallásukról való lemondást, példaként

előttünk, ma élők előtt! Lássuk meg a szenvedéseiket, azokat a viszontagságokat, amelyeket meg kellett élnenek, és lássuk meg a tetteik mögött rejlő hitüket, hogy, mint a sziklák repedéseibe kapaszkodó fenyők, képesek voltak a legkilátástalanabb helyzetben is kutatni az életlehetőséget.

Olvassuk • Hallgassuk

DALTUTAJOK

*Hosszú az út, menni, menni kell,
De nélküled félek, hogyan induljak el?
A hangod hallom még ezután,
A szíved közel-e még hozzám?
Hajolj közel, fogd a kezem,
Ha fogy a hitem, maradj velem,
S ne engedj el, ne engedj el.
(Ne engedj el)*

Daltutajok. Ifjúsági énekek címmel jelent meg 2014 januárjában egy vallásos ifjúsági énekeket tartalmazó kiadvány a Magyar Unitárius Egyház kiadásában. A Czire Szabolcs és Lőrinczi Levente szerkesztésében napvilágot látott anyag unitárius lelkészekből és teológiai hallgatókból álló csoport munkájának eredménye. A kiadvány két, 45 dalfelvételt tartalmazó hanglemezt és a dalok szövegét, valamint kottáját spirálozott könyvformátumban összefogó nyomtatványt foglal magában.

Megvásárolható az egyházi iratterjesztőben. A CD és a könyv együttes ára 27 lej.

(U. K.)

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Az éjjel megnőttem

Néhai L. Mózesről hallottam azt a véleményt – ő maga jól megtermett lelkész volt –, hogy a hívek szeretik a magas és jó súlyban levő lelkészt, aki „megtölti a szószéket”. A pályázathirdetések alkalmával bemutatkozó lelkészek közül – megfigyelése szerint – a legtöbb alkalommal a testben „legtekintélyesebb” papot választják a hívek. Jómagam nem tettem ilyen szempontból „mérlegre” a lelkészeket, de gyanítom, hogy az a tény, hogy a lelkészek egy komoly százaléka „jósúlyban van”, ide is visszavezethető. Az alábbi történet is – bár itt magasságról esik szó – ezt látszik igazolni.

Egy kistermetű lelkész – aki a szószékből, hogy illő módon kiemelkedhessék, egy kis dobogót tett a lába alá – egy éjszaka csodálatos módon megnövekedett. Szép álmából arra ébredt, hogy végig éri az ágyat. Egyik végét a feje, másik végét a lába érintette meg, sőt: teljesen az ágy két végébe érezte magát beszorulva. Szól nagy örömeiben kedves feleségének: „Kelj fel, lelkem, gyűjts világot, mert Isten meghallgatta imámat, csoda történt: az éjjel megnőttem!” Felkel gyorsan a tiszteletes asszony, az ágyra tekint, hol férje feködött, s szólt a nagy csodát kommentálva a látottak alapján: „Menjen már kend a csodájával, hiszen keresztbe fekszik az ágyban.”

LŐRINCZI KÁROLY

Nekünk megadatott

SZÉKELY KINGA RÉKA

• „»Uram, Atyám, életemnek Istene, ne hagyj engem álnok gondolatban, az én szemeimnek ne adj kevélységet és a gonosz kívánságot távoztasd el tőlem, Uram. Vedd el tőlem a testnek kívánságait, és a tisztátalan és esztelen léleknek ne adj engem, Uram.«” (...) Imádkozz azért is, hogy a tétlenséget, tunyaságot elkeresse tőled, megajándékozzon az erények összességének segédelmével, s így legyőzhess látható és láthatatlan ellenségeidet. Hogy valamennyi alattvalóddal együtt gondtalanul, ellenséges támadásoktól nem háborgatva, békében végezhesd életed pályáját.”

1027-ben István, államalapító királyunk, tíz fejezetet magába foglaló intelmet, királytűkrőt írt fiának, Imre hercegnek. Ez a mű a kárpát-medencei magyar jogalkotás első fennmaradt írásos emléke. A 9. fejezetéből idéztem a fenti mondatokat. Azért választottam ezt a részt, hogy unitárius lelkiségünk egyes jellemvonásait kiemelhessem belőle, nevezetesen a tétlenség és tunyaság elkergetését az imádkozás és a munka által.

Sorsfordító napokat élünk, mert részesei lehetünk a békés nemzetépítésnek. Olyanok lehetünk, mint az Ézsaiás próféta könyvében munkálkodó építő, aki befalazza a réseket, aki újjá építi a romokat, aki kenyeret ad az éhezőknek, és védelmet nyújt az üldözötteknek. Nekünk, a jelen felnőtteinek, adatott meg a lehetőség, hogy hetven év után, újra magyar állampolgárként, szavazhassunk küldötteinkre a magyar országgyűlésben.

Kárpát-medence magyarsága újra együtt kovácsolhatja sorsát, és ebből a munkából nekünk is ki kell vennünk a részünket.

Honosítás-regisztráció-szavazás, ez a három kifejezés takarja annak a munkának a három lépcsőfokát, amit nekünk kell elvégeznünk. A magyar nemzeti kormány a

maga részéről kinyújtotta segítő jobbát azáltal, hogy megteremtette nemzetközi törvényes lehetőségét a magyar honosításnak.

2014. április 6-án, Isten segédelmével eljön az az időpont, amikor teljes jogú magyar állampolgárnak érezhetjük magunkat, HA akarjuk. Csak tőlünk függ.

Hinnünk kell a jóban akkor is, ha oly sok rosszat láttunk már. Hinnünk kell a megtisztulásban akkor is, ha oly sok mocskot láttunk már. Hinnünk kell magunkban akkor is, ha oly sokszor csalókoztunk már, még önmagunkban is.

Nem véletlenül választottam az 1027-ben megfogalmazott intelmet. Ugyanis 1027-ben a jézusi evangélium még meglehetősen tisztán, érdektelenül érthető el a népet.

1027-ben még egységes kereszténységről beszélünk, még nem jött el 1054, a nagy szkizma ideje, amikor a nyugati és keleti egyházvezetők, IX. Leó pápa és Kerullariosz Mihály pátriárka kölcsönösen kiközösítették egymást a keresztény egyházból, s így véglegesen külön útra térítették a nyugati és a keleti kereszténységet. Érdekes tudni, hogy csak 1965-ben vonták vissza egymástól a kölcsönös kiközösítést. Érdekes tudni azt is, hogy a negyedik kereszties hadjárat során, 1204-ben, a drága európai keresztények kegyetlenül kirabolták, meggyalázták az akkor még keresztény Konstantinápolyt, a pátriárka székhelyét. Úgyhogy, amikor támadtak a törökök, II. Mehmed élén, 1453-ban, igazán könnyű volt azt elfoglalni, s a régi keresztény várost Isztambullá átformálni.

Ami nekünk, magyaroknak, itt a Kárpát-medencében, 2014-ben megadatik, az az összefogás, az ölelés. Vége van a kirekesztésnek, a kiközösítésnek, a kiátkozásnak.

Helyénvaló dolog visszatekinteni a múltba, és megérteni, hogy mi történt az eltelt évek és évszázadok alatt. Visszatekintve látásunk tárgyilagossá, értelmünk világos lesz, mert nem homályosítja azt el sem a keserű, saját bőrön szerzett tapasztalat, sem a mindig nyivákoló önös érdek. Visszatekintve józanul tudjuk megállapítani, hogy mi az, ami gyarapított minket, és mi az, ami pusztított bennünket.

1027-ben, az *Intelme* megfogalmazása idején, még nem volt dogma a cölibátus. A papok akkor – is – házasságban éltek, és csak 1059-ben, a lateráni zsinaton foglalták meg a nős papok eltiltását az egyházi szolgálattól, sőt csak a tridenti zsinaton, 1545–63 között, emelték dogma szintjére a papi nőtlenséget. 1027-ben a házasság minden hívő ember számára a család alapját, a legszebben megélhető földi emberi életpályát jelentette. A házasság az az életforma, ahol a keresztény erények örökök és örökönek az önző egyéni élvhajhászat felett. A házasság a közösség, és kibővítve, a nemzet alapja, ahol hitelesen válást lehet tenni a hűség, a szeretet, és a megbocsátás erénye mellett.

1027-ben István király arra kéri fiát, Imrét, hogy ne legyen kevély, és ne legyenek gonosz kívánságai. Arra kéri fiát, hogy szülői gondoskodással viszonyuljon népéhez, hogy példamutatással vezesse őket a keresztény életre.

Ezeknek az intelmeknek a szellemében kérlek én is, testvéreim, hogy ne legyünk se tétlenek, se tunyák, se kevélyek. Ne legyenek gonosz, önös érdekeink, hanem álmodjunk újjá, közösen, a kárpát-medencei magyarság békés életét.

Legyünk Istenszerető és életszerető jó emberek, hogy jó keresztények, igaz Jézus-követők és jó magyarok, igaz székeltek lehessünk!

Tudnivalók a magyarországi országgyűlési választásokon való részvételről

Magyarországon **április 6-án országgyűlési választásokat** tartanak. A könnyített honosítási eljárásnak köszönhetően mára Erdélyben közel 300 000 magyar állampolgár él. Mindazok, akik szeretnének részt venni az április 6-i országgyűlési választásokon, legkésőbb március 22-ig fel kell iratkozzanak a választási névjegyzékbe. A regisztráció néven ismertté vált lépés előfeltétele annak, hogy a külhoni, Magyarországon lakcímmel nem rendelkező állampolgárok részt vehessenek a választásokon.

Regisztrálni lehetett az elmúlt hónapokban egy postán kapott űrlap kitöltésével, melyet a Nemzeti Választási Irodához, Budapestre kellett visszaküldeni.

Márciustól az online, világhálós regisztráció javasolt azért, hogy legyen kellő idő a választási űrlapok visszaküldésére.

Az online regisztráció egyszerű folyamat, átlagosan 5 perc alatt lehet regisztrálni a következő oldalon: **www.valasztas.hu**. A regisztrációhoz *érvényes magyar személyi azonosító vagy érvényes magyar útlevél vagy honosítási okirat vagy állampolgársági bizonyítvány* szükséges.

A mostani választáson az szavazhat, aki a választási regisztrációs kérelmét a szavazás előtti 15. napig eljuttatta a Nemzeti Választási Irodába.

A választás folyamata: azoknak a külhoni magyar állampolgároknak, akik regisztráltak, kérés függvényében postán vagy a választott külképviseletre érkezik a választási űrlap és az ahhoz kapcsolódó választóboríték. A választáshoz szükséges levélcsomagot március 15-e és 25-e között kapják meg azok, akik korábban regisztráltak.

A levélcsomag tartalmaz egy szavazólapot – ez az országos listás szavazólap –, és egy teljesen üres kis borítékot. Amikor kitöltötte a választópolgár a szavazólapot, bele kell tenni az üres borítékba. Nagyon fontos, hogy a boríték legyen leragasztva. A szavazólap kitöltését egy tájékoztató is segíti, amely lépésről lépésre felsorolja a teendőket. Emellett egy nyilatkozatot is ki kell töltenie a szavazónak. Március 22-e és április 6-a között közel két hét áll rendelkezésünkre a választási lap kitöltésére.

A levelet ingyenes postázással vagy hétköznaponként és a választás napján személyesen a külképviseleteken (kolozsvári és csíkszeredai főkonzulátusok, bukaresti nagykövetség), illetve a választás napján Magyarországon, bármely polgármesteri hivatalban lehet leadni az erre a célra kihelyezett urnákban.

Dr. SÁNDOR KRISZTINA

Szárnyalok...

Amúgy csak álmaimban szoktam szárnyalni. Különleges és felejthetetlen élmény.

Amikor a napokban az egyik ismerősöm az álmairól beszélt, hogy mennyire valóságűek, s mintha csak a mindennapos teendőinek a folytatásai lennének ezek az álmok, nagyon elcsodálkoztam.

– Ilonka kedves, maga sosem repült álmában? – tettem fel neki a kérdést. Ő pedig épp azon csodálkozott, hogy hogyan lehet valakinek álmában repülni, márpedig ő ezt több embertől is hallotta, s hogy mennyire jó csak úgy repülni, szárnyalni a mindenségben...

Amikor 2014. január 24-én, péntek délután a férjem arra lett figyelmes, hogy én egy nagy füles táskába kezdtem bepakolni a vitrinből a törékeny, hosszúszárú pezsgős poharakat – összesen tizenkettőt –, valamint egy üveg pezsgőt is, akkor csodálkozva oda-jött hozzám és megkérdezte:

– Te mit csinálsz, Enikő?

– Én – feleltem – sutba vágom a kételyeimet, bízok és szárnyalok. Körülbelül két óra múlva ugyanez a kérdés hangzott felém, ezúttal a görög katolikus parókia díszbe öltöztetett vacsoraasztalánál, egy csoport ember részéről, amikor kezdtem kipakolni a törékeny,

hosszúszárú pezsgős poharakat – összesen tizenkettőt –, valamint egy üveg pezsgőt is.

– Tudjátok – válaszoltam –, sutba vágom a kételyeimet, rendíthetetlenül bízok, szárnyalok és ünnepelek. Ez a délután nekem a századik ökumenikus délután a tizenhét év alatt. Erre pezsgő durran, pohár koccan, és máris mindenki elkezd számolni. A férjem megjegyzi, hogy sajnos egy alkalommal ő is távol volt, mert Kolozsvárra kellett utaznia.

Isten jóságos segítségével tehát én vagyok az, akinek megadatott a lehetőség a csoportból, hogy „hiányzások” nélkül minden alkalommal részt vegyek az imnapokon. Sőt, azt is meg merem kockáztatni, hogy az egész Segesváron én vagyok az, aki egyáltalán nem hiányzott ezekről az alkalmakról. (S hogy a 2010. esztendőben az ortodox egyház miért nem képviseltette magát?...)

Így lettem most a legkülönbeknél és legkiválóbbaknál is jobb, de mégsem Sir Edmund Hillary élete és példája az, ami meghat engem, hanem annál inkább az őt kísérő Tendzing hivatásos nepáli serpáé. Amikor Hillary beszúrta a fagyos földbe a brit birodalom lobogóját és diadalmasan felkiáltott: Elértem!... Meghódítottam!... Az enyém!... – addig Tendzing Norgajan mélyen meghajolt a Föld legmagasabb pontján, hálát adva az istenségnek, elővette a hátizsákjából kisfia játé-

kát és színes ceruzáit, és beásta a jeges földbe (mert vannak, akik mindenhol hódítani és uralkodni akarnak, a saját érdekeiket szem előtt tartva, míg vannak, akik csak a belső utat szeretnék megjárni csendben és alázatosan, mivel becsvágyaik között nem szerepel sem a hódítás, sem az uralkodás.)

Most felnézve a magasságos Istenhez én is beásom érzéseimet a szívem legmélyebb zugába, és boldog vagyok, hogy megérhettem annyi felemelő pillanatot, és megélhettem a századikat, a csúcst. Tudom, hogy néha csak annyit számítok a hódítani vágyók szemében – mint ahogyan a székely mondani szokta: a nóta

végén a sej, haj... – De köszönöm Istenem, hogy vagyok, ... hogy itt vagyok!

Amikor később, durva nagyhatalmi vitává fajultak a hőstettek, Kelet és Nyugat által felbérelt újságírók, mint éhes hiénák tombolva várták a nyilatkozatokat, hogy ki lépett legelsőnek a Himalája csúcsára, Tendzing azt mondta: – Ő.

Befejezésül hozzátenném:

– Ha szégyen, hogy én száz alkalommal részt vettem az ökumenikus imnapokon, akkor együtt fogok élni ezzel a szégyennel.

BENEDEK ENIKŐ

A háromszék-felsőfehéri egyházkör eklézsiái az 1848–49-es harcokban

Ahol a legtöbb vér áztatta a földet

KISGYÖRGY ZOLTÁN

• Levéltárak és szájhagyomány őrzi, hogy unitárius eklézsiáink lelkészei, világi vezetői és hívei különösebb gondolkodás nélkül álltak „az igazak oldalára” Háromszék Habsburg-ellenes harcában. Ott voltak jelesei ennek a nemes harcnak, ahol a legtöbb ágyú szólt, a legtöbb fegyver ropogott. Délkelet-Erdélynek ez a csücske véráztatta föld volt akkor is, amikor Székelyország más régiói idegen megszállás igája alatt nyögtek. Kökösi, a Nyerges-tető és a Rika-erdő a nagy forradalom és szabadságharc dicső színterei voltak.

Belső-Háromszék

Most mellőzzük a szabadságharc jobbára ismert eseményeit, mert a jelzett régió harcáról, az ellenállásban való részvételre, személyekre szeretnénk lebontani a kevésbé ismert eseményeket. A megalkuvást nem ismerő ellenállásnak olyan kiemelkedő unitárius szereplői-egyénségei voltak, mint a Háromszékért rajongó Berde Mózsák akkori kormánybiztos, Kiss Mihály árkosi pap és Árkosi Mózes mester, akik nemcsak negyvennyolcban, hanem az azt követő

Makk-féle szabadságharcos mozgalomban is kiváló érdemeket szereztek. Csak Árkosról huszonhárom személy vesztette életét a harctereken vagy került haza csonkán és betegen. Lőrincz József Bem kedvelt hadsegéde volt, de Szentkereszti Zsigmond árkosi báró sem féltette rangját-vagyonát, s báróként raboskodott a nagyszebeni börtönben, onnan küldte haza leveleit, melyeket a megyei levéltárban őriznek.

Sepsikőröspatak és Kálnok méltó módon sorakoznak a hőseket adó eklézsiákhoz. A kőröspataki Bedő Ferenc végzett teológus az árkosi Barabás Jánossal Székelyszentmihályon lett a betörő románok áldozata, Kálnok pedig negyedszáz személyt öltöztetett fel nemzetőrnek és hét vértanúval áldozott a haza oltárán. Az unitárius nemes Incze János székely huszár végig küzdötte a szabadságharcot s hazatérve alapítványt tett a legkiválóbban tanuló kálnoki gyermekeknek.

A harctérre vált Kökösi alvégi település unitárius eklézsiája – követe a felsőárkosiak és a bölöniek példáját – egy 1707-ben öntött harangot ajánlott fel Gábor Áronnak ágyúöntés céljára. A kökösi Sárosi

Kiss Mihály unitárius esperes síremléke, Árkos – a szerző felvétele

József unitárius „afia pedig az elenséges hadak táborozása alkalmával megöletett” – derül ki a helybeli unitárius eklézsia jegyzőkönyvéből.

Az önvédelmi harcból a sepsiszentkirályiak is kivették a részüket. Farkas József helybeli pap ugyan nem vett részt a harcokban, de a hazafias ellenállásra buzdító szószerkei beszédei miatt félévi fogságra ítélték, amit a csíkszeredai börtönben kellett letöltenie. Kiss Áron végzett jogtudor mint főhadnagy vett részt a harcokban. Dédunokája, néhai Kiss Józsi bácsi mesélte el, hogy a szemerjai csatában olyan sérüléseket szenvedett, amit élete végéig viselnie kellett. Fia jelenleg a helybeli egyházközség gondnoka. A szentkirályi temető valóságos emlékhely. Többek között itt áll egy családi kriptá, abban alussza örök álmát Vida Dániel, a „fogarasi harcok hőse”, kinek hősiességére emlékezve emléktáblát állítottunk a fogarasi unitárius templom előcsarnokában.

Erdővidék és az egykori Felső-Fehér vármegye

A nevezett területen élő unitáriusok is jelen voltak a harcokban, jeleskedtek az ellenállás szervezésében. Bölön, Nagyajta, Felsőrákos és Vargyas, majd pedig az Olton túli Ürmös, a Persányon túli Olthévíz, Datk és Alsórákos székely magyarjai „ott tettek eleget, ahol a helyzet megkövetelte!” Heydte császári kapitány napi parancsaiból tudjuk, hogy Bölön is a felégetett és megkínzott Köpec sorsára volt ítélve, a napiparancsban ugyanis azt írta: „Köpec und Bölön muss!” A bölöniek már Agyagfalván felajánlották egy harangjukat Gábor Áronnak, Lőfi Áron helybeli lelkészük, negyvennyolcas honvédhadnagy 1851-ben szabadult olaszországi száműzetéséből. Síremléke ott áll az unitárius temetőben. Méltatlanabb szerepet Kriza Sándor, a szomszédos Nagyajta papja sem vállalhatott volna, hadnagyként küzdött a haza szabadságáért, Péterfi Sándor honvédhuszár századosról pedig Orbán Balázs is nagy elismeréssel emlékezik meg a

Székelyföldet leíró munkájában. A harcokban használt kardját utóda, Nagy Ágnes örzi Közéapjánt, emléket pedig Péterfi Sándor küküllődombói unitárius lelkész és fiai. Porai a közéapjai temetőben nyugszanak.

Az 1849. december 13-i csata Felsőrákoshoz kapcsolódik. Az akkor itt hősi halált halt mintegy száz harcost a rákosiak hantolták el. A Rikában maradt a menekülő Heydte hintója és tábori pénztára, napiparancsait a helybeli unitárius parókián felejtette. Gazdag ismeretanyag maradt fenn Vargyas szabadságharcban való részvételéből. Daniel Gábor (1809–69) vargyasi báró, későbbi egyházi főgondnok személyesen vett részt az agyagfalvi Székely Nemzeti Gyűlésen, és „ágyúkat rendelt a magyarhermányi vasgyárban”. A vargyasi illetőségű Gyertyánffy Ferenc a szépmezői csatában honvédekkel együtt hősi halált halt, több vargyasi személy, köztük Gyöngyösi István akkori vargyasi lelkész-esperes is, mert nevükre letartóztatási parancsot adtak ki, elbujdostak a fülei erdőkben.

Volt, aki biztassa az ürmösi unitáriusokat is, mert Maurer József (1817–78) ’48-as alszázados éppen erre szolgáltatott példát. Halálra ítélték, majd 5 évi várfogságra, 1851-ben szabadult Josefstadtból. Tőle került az ürmösi egyházközség tulajdonába Kiss Sándor ’48-as ezredesnek, a Tömösi-szoros hőséneke pohara úrvacsorai kehely gyanánt 1864-ben.

Olthévíz magyar lakossága, majdnem a köpeciek sorsára jutott, mert az osztrákokkal tartott román népfelkelők gyilkoltak és raboltak, „udvarokat és az egész falut felprédálták” – írta Orbán Balázs. Török István lelkész-esperes két olyan helybeli személyre akadt, akik részt vettek a győztes szemerjai csatában.

Befejezésül megjegyezzük, hogy Datk és Alsórákos szabadságszerető népe sem nézte tétlenül az eseményeket. Hegyi Pál unitári-

Eresztevény 15. századi harangja, Gábor Áron temetésekor kondult meg – Kerekes Zoltán felvétele

us lelkész rendszeresen tájékoztatta a környék lakosságát a harcok helyzetéről, majd pedig Jánosfalvi Sándor István (1804–79) datki lelkészt, mert Heydte udvarhelyi térparancsnokról elmarasztalólag nyilatkozott, elfogatták és egy évet töltött a börtönben. Alsórákos unitárius népe, a helybeli reformátusokkal és római katolikusokkal, de a szomszédos mátéfalvi román-ortodox vallásúakkal együtt örvendezett negyvennyolc nyarán, amikor Rákosra megérkezett a jobbágyfelszabadítás híre, ami számukra a forradalom legfontosabb hozadékának számított. Tudunkal ez az egyetlen olyan délkelet-erdélyi magyar település, ahol azóta is – felváltva a helyi unitárius és református templomban – megszokás nélkül ünneplik ezt az eseményt. Helyi neve a szabadság napja vagy kicsi-pünkösöd, amelyre pünkösödvasárnap után következő hét hétfőjén kerül sor.

Sok emlékmű, emléktábla és emlékkopja született Háromszéken a lepergett közel negyedszázad alatt, de még most sem elég. Vannak olyan falvaink, templomaink, ahol semmi nem emlékeztet az eltűnt és idegen hantok alatt nyugvó negyvennyolcas hőseinkre.

SZERETETSZOLGÁLAT

Ételosztás Pesterzsébeten

A Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozatának szervezésében 2014. január 31-én ismét meleg-étel-osztásra került sor Pestszenterzsébeten, ahol nagy számban élnek nehéz körülmények között családok és egyedülálló, szegénysorsú emberek. A helyszín a kerületi önkormányzati Civilek Háza volt, ahol 200 adag babgulyást szolgáltunk fel. Az adventi adománygyűjtés eredményéből megmaradt élelmiszert és tisztítószert is kiosztottuk az alkalmi ebédlőbe betért rászorulóknak. Az önkormányzat előzetesen ételjegyeket küldött az általa ismert szegényeknek. A családok ételhordó edényeket hoztak, míg az egyedülállók a helyszínen fogyasztották el a Nemzeti Bank konyháján készült ebédet. Az ebédtetetés közben segélyszervezetünk öt fővárosi és két erdélyi munkatársának lehetősége nyílt elbeszélgetni a résztvevőkkel, akik között sok tavalyról ismerős arcot láttunk.

Főként egyedülálló, középkorú férfiakkal beszélgettünk, akik elmesélték életük sorsfordító eseményeit. Ezek a történetek rámutattak arra, hogy életük miért – vagy inkább hol – siklott ki. Leggyakrabban hanyatott gyermekkoruk, árvaságuk, a szeretetlenség, a munkahely elvesztése, válás, betegségek és más családi megrázkódtatások vezettek az anyagi és társadalmi „lecsúszáshoz”. (Egykori versenysportoló is volt a vendégeink között, akinek életpályája baleset nyomán vett teljes sorsfordulatot.) Közülük sokan elvesztették embertársaikba vetett hitüket, főleg akiket családtagjaik is elhagytak. Képtelenek voltak feldolgozni az őket ért csapásokat, többnyire egyedül maradtak

gondjaik megoldásában. Annak ellenére kerültek mélyszegénységbe, hogy nem menekültek problémáik elől az alkoholba. Legalábbis akikkel beszélgettünk, nem voltak italfüggők; reménytelen helyzetüket leginkább a munkahely, a lakás és részben az egészség elvesztése okozta. Hiába rendelkeznek szakmai képzettséggel; azok az ipari vállalatok vagy más munkaadók, amelyeknél korábban dolgoztak, a rendszerváltás után tönkrementek, így az egykor értékes szaktudásuk mára elavulttá vált. Alkalmi munkából vagy közmunkából tengetik életüket, miközben alkalmi szállásokon laknak.

Ezek a szomorúan alakult életpályák egyéni és családi életük törékenységeire is rávilágítanak. Becsüljük hát meg azt, amivel a jó Isten megajándékozott, és legyünk együttérzőbbek nehéz sorsú embertársainkkal. Reméljük, hogy az isteni gondviselés és az emberek szerető gondoskodása elviselhetőbbé teszi terheiket!

ZOLTÁN CSABA

Segélyakciók a háromszék-felsőfehéri egyházkörben

Január végén a Gondviselés Segélyszervezet képviselői ellátogattak azon háromszéki egyházközségekbe, amelyekbe a korábbi hasonló körutak alkalmával nem jutottak el. A látogatások célja a településenkénti szociális helyzet felmérése és az együttműködési lehetőségek azonosítása volt. Adattár készült a szegénységi küszöb alatt élőkről, az árvákról, a sokgyermekes családokról, valamint a testi és szellemi fogyatékkal élők helyzetéről. A körút alkalmával beharangoztuk a *SegédKezek* kalákatábor ez év júliusára tervezett újabb kiírását, amelyet Vargyason és a környékbeli erdővidéki falvakban szervezünk meg. Az önkéntes munkatábor résztvevői elsősorban rászoruló idős személyeknek nyújtanak háztáji segítséget, de igény szerint egyházi épületek körül is munkálkodhatnak.

A körutat követő hetekben a Gondviselés Segélyszervezet újdonsült önkéntesei értékes segélycsoma-

gokat állítottak össze, és juttattak el közel 150 rászoruló családnak (összesen mintegy 350 személynek, 13 településen). A segélycsomagok tartós élelmiszereket, tisztálkodási és tanszereket, játékokat és édességet tartalmaztak. A csomagok nagy része ugyanabból a németországi forrásból származik, amelyből a múlt év végén több száz udvarhelyszéki rászoruló unitárius család is segélyben részesült.

A segélyakcióban tucatnyi ifjúsági egylettag vett részt, akik munkáját Pájer György, a háromszéki egyletek vezetője szervezte meg. Velük együtt példaként szolgálhat a háromszék-felsőfehéri egyházkör felügyelőgondnokainak és esperesének (Erdő B. Vilmos, Boros János, Török István) lelkes hozzáállása. A Gondviselés Segélyszervezet ezúton is köszöni fáradozásukat, amellyel az ügy szolgálatába álltak!

A közeljövőben más egyházkörökben is tervezünk hasonló segélyakciókat, amelyek megszervezéséhez várjuk a környékbeli önkéntes munkatársak bekapcsolódását.

VAGYAS ATTILA

NŐK VILÁGA

Értük imádkoztunk

A Nők Ökumenikus Világimanapjának története közel másfél évszázadosnak mondható. A kezdetek az 1870-es évekre nyúlnak vissza. Országunkban a lutheránus nők már 1989 előtt bekapcsolódtak a nemzetközi mozgalomba. A katolikus, ortodox és protestáns felekezetű nőszervezetek az 1990-es években csatlakoztak. A világ több mint 170 országában a keresztény nők minden év márciusának első péntekén megtartják közösségeikben a Nők Ökumenikus Világimanapját a szervező ország asszonyai által előkészített liturgia alapján. A cél az, hogy a világ különböző országaiban élő nők feltárják kultúrájukat, helyzetüket a társadalomban, küzdelmüket jogaikért, megnyíljanak a világ asszonyai felé, az ismeretanyag átadásával személyiségük fejlődjön, a résztvevő asszonyok közös imával szolidaritást vállaljanak társaikkal.

2014-re az egyiptomi asszonyok állították össze a liturgiát. Március 7-én világszerte értük imádkoztak a nők.

Egyiptom ősrégi kultúrával rendelkező, több mint 80 millió lakosú afrikai ország. Az iszlám vallás Egyiptom egész életét áthatja. Az összlakosság 90%-a szunnita mohamedán, ennek megfelelően az Alkotmány az iszlámot államvallásnak tekinti. A keresztények az összlakosság 10%-át teszik ki. A nyolcmillió egyiptomi keresztény egyházak a Közel-Kelet legnépesebb keresztény közösségét alkotják. Vallási kisebbségként politikai és jogi helyzetük sérülékeny. A kopt keresztények büszkén vallják magukat az ősrégi egyiptomiak leszármazottainak. A keresztény lakosság 90%-a a kopt ortodox egyház tagja. A maradék 10%-ot a presbiteriánus közösség képezi 700 000 tagjával, őket a 250 000 lelket számláló kopt katolikus felekezet követi.

Az arab feminizmus szülőhazája Egyiptom. A női függetlenségi mozgalom a 20. század kezdetén indult. Első megmozdulásaik egybeesnek a brit megszállást elutasító egyiptomi nemzeti függetlenedési harccal (1922). A feminizmus újabb hulláma az 1970-es években támadt fel, amikor addig tabu témának számító kérdéseket vetettek fel, így a női nemi szervek megcsonkításának gyakorlatát, ami még napjainkban is széles körben elterjedt. A nők jogaiért küzdők a többnejűség betiltását is követelik, felemelik szavukat a szexuális erőszak ellen.

A patriarkális normákra épülő társadalomban a jelen gazdasági helyzetben egyre inkább nélkülözhetetlenné válik a családokban a nők jövedelemszerzése. Ma Egyiptomban a családok 30%-át kizárólag nők tartják el. A legtöbb szegény ember vidéken él, harmaduk kénytelen napi két dollárból megélni. Vidéken a nagycsaládok alkotják a szociális védőhálót. A városokban egyre inkább elhatalmasodik az individualizmus, a fiatalabb nemzedék nem gondoskodik már az idősekről.

Egyiptom egyik legnagyobb problémája a vízhiány. A víz Egyiptomban egyet jelent a Nílus vizével, hiszen a vízmennyiség 95%-a az ország életadó nagy folyamából származik. Mivel a családokról a nők gondoskodnak, ezért a vízhiánnyal is nekik kell elsősorban megküzdeniük. Ők felelősek azért, hogy a családot ellássák vízzel. Főként a nagyvárosokban aránytalan a vízelosztás. A szegény negyedekben sokszor alig csöpög víz a csapból, a gazdagok negyedeiben pedig viruló kerteket locsolnak ivóvízzel és úszómedencéket töltenek fel vele.

Megismerve az egyiptomi nők életkörülményeit, küzdelmüket jogaik kivívásáért, közös imánkkal együttérzésünket nyilvánítottuk ki, és adományunkkal hozzájárultunk céljaik megvalósításához.

ASZTALOS KLÁRA

Újra megalakult a baróti nőszövetség

Január 26-án a baróti egyházközségben újjáalakult a nőszövetség. Az első találkozóink meghívottja a vargyasi unitárius nőszövetség elnöke, Andorkó Rozália volt, aki ismertette tevékenységeiket, megosztotta tapasztalatait, és jó tanácsokkal látta el az induló nőszövetség tagjait. A második találkozóink keretében elnököt és hétfőtagú vezetőséget választottunk, ötleteket lajstromoztunk, és tervezgettük a jövőt.

Első rendezvényünk, amelyet közösen szerveztünk a helybeli ifjúsági egyesület fiataljaival, egy farsangi szeretetvendégség volt, amelyre február 16-án került sor. Mivel a farsang hagyományosan a vidám mulatózások ideje, megkértük a résztvevőket, hogy lehetőségeik szerint öltsenek jelmezt vagy maszkot magukra. A

találkozó kezdetén Demeter Mária nőszövetségi elnök köszöntötte a jelenlevőket, majd ismertette a rendezvény programját, és örömét fejezte ki, hogy több mint százán választották ezt az eseményt vasárnap délutáni programjuknak. Kiss Alpár lelkész meglepéssel szolt a nőszövetség és az ODFIE baróti szervezeteinek megalakulását illetően, és jó dolognak vélte, hogy mindkét szervezet létrejötté alulról jövő kezdeményezés, mely biztosítja életképességüket is. A köszöntőket követően Bogyor Izabella nőszövetségi alelnök vetített képes előadásában a hagyományos bölöni farsangolást mutatta be, majd a többszörösen díjazott vargyasi diákok, Borbáth Szilveszter és Ilkei Árpád népdalokkal szórakoztatták a résztvevőket. Az ifjúsági egyesület fiataljai vezetésével a gyermekek kézműves tevékenységen vehettek részt, amelynek keretében

maszkokat, álarcokat készíthettek maguknak. Bogyor Anna és Krausz Elvira asszonytársainknak köszönhetően jelenlévők hagyományosan „hajalt” főtt kukoricát is kóstolhattak, illetve fánk és zenei aláfestés is volt. A szervezők kérésére a résztvevők egy-egy tombolatárgyat is hoztak magukkal, amelyek a szeretetvendégség végén kisorsolásra kerültek. A maskarába bújt gyermekek és felnőttek külön jutalomban részesültek.

Sikeresnek könyvelhetjük el első találkozásunkat, reményeinket felülmúlta az érdeklődők száma, és több résztvevő is jelezte, hogy van igény a hasonló összejövetelek szervezésére. Bízunk benne, hogy az elkövetkezőkben még sok értékes órát tölthetünk együtt, a közösség megtartó erejében.

DEMETER MÁRIA

Demeter Zoltán felvétele

Generációk találkozása a kreatív munkában

A tordai nőszövetségben hagyománya van a tudásmegosztásra épülő közös kézimunkázásnak, azonban a résztvevők nagy része éveken át az 50 év feletti korosztályt képviselte. A tevékenységek változatosabbá tételéhez, a fiatalabbak megszólításához nagyszerű lehetőséget kínált az UNOSZ és az ICUUW által tavaly augusztusban meghirdetett pályázati kiírás. Így született meg „Az alkotás öröme – Kreatív hétköznapiaink” projekt, amely az „Értékek válsága és utánpótlás” kategóriában nyert támogatást.

A projekt célja, hogy a mindennapi életben jól hasznosítható készségek elsajátítását tegye lehetővé a tordai nőknek, amelyek a hagyományok ápolása, az életkörnyezet megszépítése és a kreativitás fejlesztése mellett tartalmas kikapcsolódást, stressz-oldást is biztosítanak.

A projekt kilenc műhelytevékenységet tartalmaz, amelyek közül négyet (makramé bogozás, írásos és keresztszemes varrottások, húsvéti tojásírás és karácsonyi díszek horgolása) a tordai nőszövetség e tevé-

kenységekben jártas tagjai vezetnek; öt tevékenység (üvegfestés, gyertyadíszítés, képeslapkészítés, szalveta- és egyéb technikák faalapra és batikolás és szalvetechnika textilalapra) vezetéséhez szakembert hívtunk Kolozsvárról.

Az eddig szervezett három műhely nagy sikernek örvendett, a résztvevők száma tevékenységről tevékenységre növekedett. Míg a tervezés folyamatában maximum 20 résztvevőre számítottunk, az üvegfestésen 22-en, a makramé bogozáson 26-on, a gyertyadíszítésen 27-en vettek részt. Az üvegfestés és a gyertyadíszítés alaptechnikáinak elsajátításában Fodor Erika, a kolozsvári Hobby Art kreatív műhely vezetője segített. A makramé bogozáson a nőszövetség tagjai tanították meg az alaptechnikákat, amelyekkel virágtartókat készítettünk.

A résztvevők kora 14 és 80 év között volt; így sikerült több generáció közös kreatív munkáját és egymástól tanulását megvalósítani. A remek hangulatról és sikerélményekről tanúskodnak a mosolygós arcok értékelőlapok, a tordai egyházközség közösségi oldalán közölt fotók, illetve a blogon közzétett beszámolóik népszerűsége is.

PATAKI CSILLA

IFJÚSÁGI OLDAL

Hírsaláta az ifjúság háztájáról

• A vargyasi ifjúsági egylet, VADFIE, február 8-án színdarabos bált szervezett, ahol a reggelig tartó mulatozást az ürmösi és felsőrákosi egyletek színdarabjai előzték meg. Felszabadult és felhőtlen hangulat uralkodott az egyleteseknek köszönhetően.

A VADFIE tagjai emellett rendszeresen részt vettek az egyházközségük által szervezett tea-, illetve kukoricaesteken. A dalárda és a nőszövetség által megszervezendő március 8-i bálon is részt vesznek majd, melyre két színdarabbal készülnek.

• Az ürmösiiek sem unatkoznak mostanában, hiszen március végén köri találkozót szerveznek, amelyre minél több résztvevőt várnak. A részletekért keressétek Brigít és Lórit, a köri képviselőket, valamint az ürmösi egyleteseket.

Dicsőszentmártoni gitárosok

• A szentgericeiek műsoros teaestet terveznek közösen a nőszövetség tagjaival.

Márciusi 15-i megemlékezésen

Vargyasi színjátszók

• A marosvásárhelyi egyletesek március folyamán a székelykeresztúri egyletesekhez látogatnak el, ahol egy igazán eseménydús hétvégét terveznek eltölteni közösen, hogy ismerkedhessenek, barátságokat építhessenek, tanuljanak egymástól.

• A dicsőszentmártoni egyletesek egy hűvös februári estét pezsdítettek fel egy forró gitáresttel, melyen a legnagyobb slágerek és mindenki kedvence is felcsendült.

• A székelykeresztúri egylet a böjt időszakában fogadja be a konfirmandusokat a csapat tagjai közé. Minden egyes összejevetelen részt vehetnek, ezáltal betekintést nyernek az egyletes élet szépségeibe. Mint minden évben, idén is sor kerül a Passió bemutatására, melyet a fiatalok részvételével az egyházközségi kórus ad elő. Emellett a húsvét előtti héten minden egyes nap részt vesznek az esti áhítatokon, együtt készülve az ünnepre.

• A szentábrahámi egyletesek sem pihennek, hisz gondoskodni kell, hogy a farsangot rendesen eltemetik. Ezért a farsang végére ők szervezik a télbúcsúztatót a faluban.

• A mészköi fiatalok a farsang idején filmestet tartottak a Balázs Ferenc Szeretetotthonban, melyen a Sean Penn által rendezett, *Út a vadonban* című filmdrámát nézték meg.

• A nagyajtai ifjúsági egylet egy februári, éjszakába nyúló találkozás alkalmával *A megbocsátás útja* című, John Kent Harrison rendezte filmet tekintette meg. A filmnézést megbeszélés követte.

• Gagyban az egyletesek az egylettermüket készítenek felújítani, kicsinosítani, és a saját ízlésükre magukévá formázni. Emellett a környékbéli egyletesekhez készülnek vendégszerepelni.

• A szentháromsági fiatalok a nyár óta rendszeresen faluújságot jelentetnek meg *Útravaló* címmel, melynek a legújabb számát márciusban fogják kiadni.

• Erdély-szerte az egyletesek szinte mindenhol bekapcsolódnak a településükön szervezett március 15-i emlékünnepségekbe. Többen előadással, a szervezésben való segítségnyújtással veszik ki részüket az ünnepségből.

Mátrix másként

Egy péntek esti együttléten a szentháromsági és a nyárádgálfalvi egyesület tagjai közösen gyűlt össze filmet nézni. A választás az 1999-ben bemutatott *Mátrix*-ra esett (rendező: Larry és Andy Wachowski). A film számos utalást tartalmaz, valamint filozófiai és vallási elméleteket is felvonultat. Ezen a vonalon elindulva néztük végig a már sokunk számára ismert filmet.

Rögtön az elején megfigyelhetjük a fő motívumot, mely világunk egyik mozgatórugója is egyben. Ez nem más, mint a hit. Önmagunkba és/vagy másokba vetett hitünk, a bennünk felmerülő kérdésekre való válasz keresése a legnagyobb motivációnk. Mindenki hisz valamiben, és szinte már az sem számít, hogy mi az a valami, csak az a fontos, hogy higgyünk, és ez vigyen előre az utunkon. Az úton, mely csakis a miénk. Bár része a nagy egésznek, ez az az út, melyet mi választunk, a sajátunk, melyen haladva az álmainkat követhetjük. Persze ez nem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik.

Utad során számtalan döntés és választás elé vagy állítva. Feladod, vagy tovább méész? A szívedre vagy

az eszedre hallgatsz? Adsz-e teret a belső hangnak, vagy csak követed mások utasításait? Te irányítod az életed, vagy mégsem? Milyen „szemüvegen” keresztül nézed a világot? Egyáltalán mi számít valóságnak, és mi nem? Kinyitod a szemed, és beengeded a fényt, vagy sem? Ha igen, akkor fel kell készülnöd rá, hogy lehet, fájni fog... Életed örökös tanulásból áll: tanulhatsz bátorságot és félelmet, őszinteséget, bizalmat, hitet, reményt, megtanulhatsz dönteni, de a legfontosabb, hogy megtanulhatsz fejlődni. Rajtad múlik, hogy elég bátor vagy-e kinyitni a szíved és az eszed az új felé.

De vajon a tudás szabadabbá tesz?

Akkor kezdesz el élni, amikor elkezdesz hinni. Nem az számít, hogy mit nézel, hanem az, hogy mit látsz. A hit és az akarat megerősít. Kezdj el hinni, és „előbb utóbb rájössz, amire én. Más dolog ismerni az utat, és járni rajta.”

Ha azt hittétek eddig, hogy a *Mátrix* egy sci-fi akciófilm, talán itt az ideje másként megközelítened. Nézzétek újra Ti is, egy kicsit más szemmel. Merüljete bele abba, amit a legmélyén rejt, és töltsödjétek fel vele. Tanuljatok meg hinni!

KÁSZONI ANITA

Versek és népdalok versenye

2014. február 21–23. között 17. alkalommal került megrendezésre a Versmondó és népdaléneklő verseny. A Korondon szervezett rendezvény fő célja a kultúra ápolása, népdalaink, verseink éltetése, továbbadása. Persze mindezek mellett a találkozás, a kapcsolattartás is szerepet játszik. A fogadtatás nagyon barátságos és közvetlen volt a helyiek részéről.

A rendezvényen 40 versenyző lépett fel, akikből 17 népdalénekes és 23 versmondó. A bejelentkezés és a köszöntő beszédek után a résztvevők a *Mesterek társaságában* című beszélgetésén vehettek részt, ahol Rácz Norbert kolozsvári lelkész vezetésével Sorbán Enikő népdalénekes és Antal D. Csaba színművész-szel ismerkedhettek meg. Vacsora után pedig Tőkés Lóránt vezetésével korondi táncokat sajátíthattunk el.

Szombaton Nagy Henrietta áhítata után kezdetét vette a verseny. A versenyrészek között Szász-Mihálykó Mária könyvbemutatója, illetve a Korondi Cserepesek néptáncsoport fellépése színesítette a programot. Vacsora után az *Oroszlánkirály* című előadást tekinthettük meg, a székelyudvarhelyi Vitéz Lelkek diákszínjátszó csoport előadásában.

A versmondó verseny első díját Farkas Anna vihette haza Kolozsvárra. A dobogó második lépcsőfokára Dénes Erzsébet (Homoródszentpál) lépett, a harmadik díjat pedig Sánta Orsolya (Kolozsvár) érdemelte ki. Különdíjban részesültek: Nagy Sándor (Magyar-ándrásfalva), Nagy Emma Tímea (Szentgerice),

Isztujka Máté (Szentábrahám), Kedves Kriszta (Szentegyháza) és Csibi Kriszta (Marosvásárhely). Az Antropocentrum különdíját Bucur Tímea (Csíkszereda) nyerte el.

A népdaléneklő versenyen a bírálóbizottság első díját Timaru Andreea Carina (Pusztina) nyerte. A második helyezést az olaszteleki Sükei Katalint, a harmadik díj pedig Béres Andreát (Dicsőszentmárton) és Nagy Szilvia Csillát (Homoródszentpál). Különdíjat kaptak: Nagy Melinda (Géberjén) és Tamási Tivadar (Bencéd). A háromszék-felsőfehéri egyházkör két különdíjat ajánlott fel, amit a nagyjait Fekete Kincső és a baróti Ilkei Klementina Imelda érdemelt ki.

Az eredményhirdetés után Face Today koncerten oldhatták fel a résztvevők a verseny „feszültségeit”. A rendezvényt vasárnapi istentisztelet zárta, ahol Bartha Alpár IV. éves teológiai hallgató végzett szószéki szolgálatot.

Örvendek számomra az, hogy a versenyzők, akik ott voltak, szeretik a verseket és a dalokat, és fontosnak tartják, hogy ezek az értékek ne merüljenek feledésbe. Alig volt két egyforma vers vagy népdal, ez is azt bizonyítja, hogy mi emberek mennyire különbözőek és sokszínűek vagyunk, és hogy mindenkinek más valami ragadja meg a figyelmét, más illik az egyéniségéhez. Összegezve: színvonalas rendezvénynek lehetünk a résztvevői, amit a szép korondi környezet még tovább fokozott. Lelkileg feltöltődve tértem haza, és örvendek, hogy részese lehettem ennek a csodának.

ILKEI LÓRÁND

A folytatás 1. része	Hasfel- metszés	Aug. 17-tel kapcsolat- os	Hevesen ide-oda- mozgat	Ékesít	Errefele!	Füstölt díssznó- comb	Svéd autójel	Szerves vegyület		
									T ↗	
Nevével hitelesítő							Szintén ne Fűszer			
Gabona- féle					Európai állam volt Kerül					
Antonov jele			Lim-lom Erős hangot adó							
Gyűrű alakú tárgy							... gros, nagyban Hadtáp			
Várpalota része						Hítvány Magam				A homoródszentpéteri templomban található felirat: „Menjetek és a templomokban állván...”, a folytatás a rejtvényben.
Fogoly				Hóharmat Valós			Foszfor Költészet			
Gazdasági ág					Falusi tanító Rovarirtó- szer volt					
	Riad A folytatás befejező része					Francia férfinév Névelő			Házikó Erdei gyümölcs	
Névelő		Fa tároló- doboz Bécsi né- pies zene					Díszítő Lejegyez			
Férfinév						Aroma Fény- részecske		Magyar városka Tarisznya jelző		
Véredény			Olasz autójel Téli sport		Holland nép Kabátfele			Harap Mágnes igéje		Hibázik a gyakorlat- ban
Vető- hurok						Maró anyag Nulla			Liter Mely személyé?	Sugár 52 római számmal
Becézett Emília				Győri klub Juttat			Szépeket mondó Ám			
Üres tál!			Hordó- mérték Norvég autójel			Kozák jelző Bőr vegylet			Izom- rögzítő Átmérő	
	↖ M									

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő, Bálint Róbert Zoltán szerkesztő, Márkó László médiareferens

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó), Gergely Noémi (ifjúsági oldal), Szombathalvi József (honlap).
Tördelés: Virág Péter. Olvasószervező: Kürti Miklós
Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie
1989 nr. 9. tel./fax: (0)264-593236/(0)264-595927
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Szabó Zoltán**. A lapok ki-
szállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**,
Simon Ferenc, tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgy-
hó előtti hónap 20-a. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem
küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre vissza-
küldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a
szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Versmondó és népdaléneklő verseny, Korond

2014. február 21–23. között Korondon került sor az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet által szervezett XVII. Versmondó és népdaléneklő versenyre – Farkas Bálint és Fülöp Júlia felvételei

Baróthi Brigitta diák (Nagyajta), **Bartha Mária Zsuzsanna** lelkész (Kocsord), **Benedek Enikő** út- és hidépítő almérnök (Segesvár), **Benedek Katalin** (Csíkszereda), **Demeter Mária** nőszövetségi elnök (Barót), **Farkas Emőd** EKT-tag, irodavezető, Sapientia Alapítvány (Kolozsvár), **Ilkei Lóránd** diák (Vargyas), **Kászoni Anita** egyetemi hallgató (Marosvásárhely–Szentháromság), **Kecskés Csaba** lelkész (Marosvásárhely), **Kisgyörgy Zoltán** újságíró, geológus (Sepsiszentgyörgy), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Déva–Lupény), **Lőrinczi Károly** nyugalmazott lelkész (Aranyosrákos), **Pataki Csilla** életvezetési tanácsadó (Torda), **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár), **Sándor Krisztina** politológus (Csíkszereda), **Székely Kinga Réka** lelkész, hitéleti és missziói előadótanácsos (Homoródszentpéter), **Székely Miklós** lelkész (Kövend), **Vagyas Attila**, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa (Kolozsvár), **Zoltán Csaba**, a Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozatának elnöke (Budapest)